

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 11 БЕРЕЗНЯ 2005 РОКУ ЧИСЛО 10 VOL. CXII FRIDAY, MARCH 11, 2005 No. 10

ДО ДНІВ КОБЗАРЯ

Тарас Шевченко

(Уривок)

Хіба самóму написать
Таки посланіє до себе
Та все дочиста розказать,
Усе, що треба, що й не треба.
А то не діждешся його,
Того писанія святого,
Святої правди ні од кóго.
Та й ждать не маю од кóго.
Бо вже б, здавалося, пора:
Либонь, уже десяте літо,
Як людям дав я „Кобзаря",
А їм неначе рот зашито,
Ніхто й не гавкне, не лайне,
Неначе й не було мене.
Не похвали собі, громадо!
Без неї, може, обійдусь,
А ради жду собі, поради!
Та, мабуть, в яму перейду
Із москалів, а не діждусь!
Мені, було, аж серце мліло,
Мій Боже милий! як хотілось,
Щоб хто-небýдь мені сказав
Хоч слово мудре; щоб я знав,
Для кого я пишу? для чого?
За що я Вкраїну люблю?
Чи варт вона огня святого?..
Бо хоч зостаріюсь затóго,
А ще не знаю, що роблю.
Пишу собі, щоб не міняти
Часа святого так на так,
Та іноді старий козак
Верзеться грішному, усатий,
З своєю волею мені
На чорнім вороні-коні!
А більш нічого я не знаю,
Хоч я за це і пропадаю
Тепер в далекій стороні.
Чи доля так оце зробила?
Чи мати Богу не молилась,
Як понесла мене? Що я -
Неначе лютая змія
Розтоптана в степу здихає,
Захода сонця дожидає.
Отак-то я тепер терплю
Та смерть із степу виглядаю,
А за що, єй-Богу, не знаю!
А все-таки її люблю,
Мою Україну широку,
Хоч я по їй і одинокий
(Бо, бачте, пари не найшов)
Аж до погибелі дійшов...

1849 р.

Загадкова смерть головного свідка

Самогубство колишнього міністра внутрішніх справ Ю. Кравченка

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Читачі, мабуть, пам'ятають, що огляд в нашому попередньому числі (*„Убивство Георгія Ґонґадзе розкрито", „Свобода" з 4 березня*) містив і деякі сумніви з приводу розкриття цієї тяжкої, багатозначної, темної справи. Буквально ми припустили, що „до остаточної крапки в цій справі ще треба чекати якийсь час", і підкреслили, що журналістичні кола Києва сприйняли арешт генерала Миколи Астіона і ще двох вищих міліцейських чинів не з окличним знаком, а зі знаком запитання: чи не є ці раптові арешти підступом Генерального прокурора С. Піскуна, котрий черговою інтригою має намір відвести поважні звинувачення від себе і своєї діяльности в часи Л. Кучми?. І в кінці огляду ми нагадали, чому М. Мельниченко не хоче віддати Генеральній прокуратурі оригінали своїх записів і записуючий пристрій: бо він „переконаний, що ці неспростовні докази злочинів кучмівського режиму будуть знищені, як тільки потраплять до рук С. Піскуна".

Дальші події в Україні розвивалися якраз в дусі цих сумнівів.

В п'ятницю, 4 березня, о 7 год. 45 хв. ранку пішов з життя колишній міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко, головний, а швидше за все – найголовніший свідок у справі Георгія Ґонґадзе. Того ж дня в розмові з журналістами заступник міністра внутрішніх справ Петро Коляда повідомив, що попередня офіційна версія смерти – самогубство. І знову ж – сумнів: в тілі знайдено два поранення (в щелепу і в скроню), а двічі людина не може себе застрілити. Головний міліціонер України мав би вміти стріляти без промаху – чи не так? По-друге, якщо й самогубство, то чи не під тиском спеціяльно спляновааних обставин? Напередодні, 2 березня, Генеральний прокурор С. Піскун у прямій телепрограмі студії „1 плюс 1" оголосив на всю країну, що на 10-ту годину ранку 4 березня викликає Ю. Кравченка на допит. Реакція багатьох журналістів: С. Піскун подав знак Ю. Кравченкові, підштовхнув його до самогубства. Як відомо з таємно зроблених майором М. Мельниченком записів, Л. Кучма вимагав від міністра внутрішніх справ Ю. Кравченка помститися журналістові Г. Ґонґадзе за його критику на адресу корумпованої влади, і Ю. Кравченко запевнив, що зробить це, бо має „команду бойову, орлів таких, що зроблять все, що хочеш". Словом, Ю. Кравченко міг щось певне сказати і про виконавців убивства Г. Ґонґадзе і, що ще важливіше – про замовника чи замовників цього злочину. Отже, з логічною неминучістю – про Л. Кучму і його найближче оточення. А щоб сказав, до моменту допиту належало берегти його, як зіницю ока. Як виглядає, „берегли" навпаки. На думку Піскунового попередника в прокурорському кріслі Генадія Васильєва, С. Піскун не мав права заявляти про розкриття злочину і розголошувати обставини справи. „Назвавши прізвище Кравченка, він фактично запропонував йому вчинити самогубство, – сказав Г. Васильєв і додав. – Якщо це було самогубство...".

В кожнім разі, смерть Ю. Кравченка – надзвичайно вигідна замовникам вбивства Г. Ґонґадзе. Застрілив себе – значить він винний, а не хтось там. Також значить, що про інших винних вже не скаже. Можна буде обмежитися судом над виконавцями. Зробити процес таким голосним, щоб про замовника усі забули. Бо ж ось на який слідчий „подвиг" спромігся С. Піскун: раптом повернутий наприкінці 2004 року Л. Кучмою в генпрокурорське крісло і нащось (нащо?) залишений в цьому кріслі В. Ющенком, він оголосив, що справу Г. Ґонґадзе враз розкрито і вбивці заарештовані. Мовляв, отак треба працювати! Але ж хіба можна називати людей „вбивцями" до суду над ними?

Тим часом Григорій Омельченко, керівник парляментської комісії з розслідування загибелі Г. Ґонґадзе, коментуючи „самогубство" Ю. Кравченка назвав С. Піскуна плягіятором, бо „те, що розповідає Генеральний прокурор, ми встановили та спрямували в Генпрокуратуру ще влітку 2003 року... Для мене Піскун ніколи не був і не є Генеральним прокурором України. Це політичний кон'юнктурник, який думає лише про себе та свою посаду. Його незаконно поновили на посаді Генпрокурора внаслідок політичної змови...".

Змова – дуже неприємне слово в будь-якому

(Закінчення на стор. 3)

Сирія і Ліван обговорили плян виведення військ

ДАМАСК, Сирія. – Президент Сирії Башар Аль-Асад та його ліванський колега Еміль Лахуд 7 березня розпочали зустріч для обговорення пляну, що передбачає виведення сирійських військ з ліванської території. Передислокація контингенту, що нараховує майже 14 тисяч вояків, розпочнеться відразу після закінчення переговорів, і частково виконає вимоги з боку багатьох країн світу та ліванської опозиції про виведення війська Сирії та припинення домінування тієї країни в Лівані. Оглядачі кажуть, що виведення послабить міжнародний тиск на Сирію після кількох тижнів напруження. Передислокація відбуватиметься двома етапами: спочатку війська відійдуть до східної частини долини Бекаа, а потім далі на схід – до сирійсько-ліванського кордону, хоча остаточний графік ще не затверджений. Зухаїр Дієб – колишній сирійський дипломат і фахвець з сирійських питань – каже, що брак підтримки у реґіоні змусив Сирію піти на поступки. „Сирія втратила арабську підтримку – підтримку Савдійської Арабії і Єгипту. Ці дві країни є найвпливовішими, вони сказали Сирії, що вона мусить виконувати резолюцію ООН, аби уникнути проблем, і я думаю, що дуже імовірно, що війська таки підуть, особливо спецслужби. Це те, що найбільше турбує ліванців – присутність спецслужб у їхній країні, а не лише сирійських військових".

Сирійські війська 8 березня почали пересуватися до східньої частини Лівану. Ці дії складають частину пляну з виведення сирійських військ з тієї країни.

Ліванський та сирійський провідники на своїй зустрічі у Дамаску погодилися, що війська буде переведено до долини Бекаа на сході Лівану, але додали, що остаточні деталі пляну повного виведення сирійських військ, згідно з резолюціями ООН, буде оголошено наступного місяця. Одначе, США вважають кроки Сирії недостатніми та назвали таку передислокацію військ напівзаходом.

Ліванська опозиція також твердить, що цього недостатньо, та вимагає виведення сирій-

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

„Ліхтар свободи" присуджено В. Ющенкові

БОСТОН, Масс. – Президент України Віктор Ющенко отримає цьогорічну нагороду „За мужність", яку присуджує політичним діячам Фонд бібліотеки імені колишнього Президента США Джона Кенеді. Про це Віктора Ющенка повідомила 8 березня увечері президент Фонду, донька екс-президента Каролайн Кенеді. „В. Ющенко викликав захоплення й захват і змінив світ своїм одним з найяскравіших у світі прикладів політичної мужности", – заявив брат екс-президента Дж. Кенеді, сенатор Едвард Кенеді. А Каролайн Кенеді в своїй заяві зазначила, що Віктор Ющенко „надихнув своєю надзвичайною відвагою громадян в усьому світі". За її словами, відданість В. Ющенка ідеям свободи й демократії – це „потужний приклад того, як одна людина може домогтися змін". Нагороду у вигляді сріблястого ліхтаря, що символізує світло свободи, В. Ющенкові мають вручити навесні. Фонд бібліотеки імені Джона Кенеді присуджує свої щорічні нагороди політичним і громадським діячам за виявлену ними політичну мужність. В. Ющенко отримає її як діяч, який „пережив спробу замаху й подолав намагання підтримуваних Росією політичних супротивників зфальсифікувати поразку демократично обраного керівника України".

А. Бутейко став першим заступником Б. Тарасюка

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко своїм Указом призначив Антона Бутейка першим заступником міністра закордонних справ України – про повідомив 9 березня офіційний сайт Президента України. А. Бутейко народився 6 квітня 1947 року в селі Старий Чарторийськ на Волині. Освіту отримав у Київському університеті ім. Т. Шевченка за спеціальністю „Міжнародне право". З 1974 р. – на дипломатичній службі: працював у МЗС УРСР, у 1980-1986 рр. – у секретаріаті ООН з морського права. У 1991- 94 рр. був радником Президента України Леоніда Кравчука з міжнародних питань. Народний депутат Верховної Ради України другого скликання (1994-1998 рр.), 1995-1998 рр. – перший заступник міністра закордонних справ, 1998-1999 рр. – Посол України у США, з 2000 року – посол України у Румунії. У вересні 2003 року подав у відставку на знак протесту проти підписання Україною угоди про Єдиний економічний простір

Візита українського Президента до Німеччини

БЕРЛІН. – Президент України Віктор Ющенко 8 березня прибув з офіційною дводенною візитою до Німеччини, щоб переконати офіційний Берлін у потребі підтримати курс офіційного Києва на вступ до Евросоюзу. Спостерігачі кажуть, що Україна може знайти в Німеччині певну підтримку. Німеччина належить до тих країн ЕС і НАТО, які скептично ставляться до членства України в ЕС і НАТО та вибудовують свої позиції, зважаючи на позицію Росії. Тож політичним завданням першої візити В. Ющенка було переконати Німеччину в тому, що Україна теж є важливим чинником, з яким треба рахуватися. Виступ Президента України 9 березня в бундестаґу, на думку спостерігачів, був виявом поваги не стільки до нього, скільки до українського народу. В. Ющенко зустрівся з президентом Німеччини Горстом Крлером, з міністром закордонних справ Йошкою Фішером та головою парляменту Вольфґанґом Тірзе, канцлером Ґергардом Шродером, міністером з економічної співпраці та розвитку Гайдемаром Вічореком-Цойлем.

Блаженнішому Любомирові зроблять операцію

ЛЬВІВ. – Верховний Архиєпископ УГКЦ Любомир кардинал Гузар тепер перебуває за кордоном, де йому мають зробити операцію на очі (у першій половині березня) повідомив 7 березня прес-секретар Глави УГКЦ о. Ігор Яців. Зір Блаженнішого Любомира погіршувався поступово впродовж кількох років, і хірургічне втручання було заплановано вже давно. Операцію мали робити ще наприкінці минулого року, але через політичні події в Україні Блаженніший Любомир переніс дату операції. Повернення Блаженнішого Любомира в Україну очікується на початку травня.

„Кримська світлиця" не виходитиме

СИМФЕРОПОЛЬ. – У Криму єдина українська просвітницька і перша україномовна газета „Кримська світлиця" більше не має змоги виходити – через відсутність фінансування. У зверненні до читачів редакція газети 8 березня наголошує, що вичерпано всі можливості для випуску газети, кілька місяців колектив працює, фактично, в борг, „а на всі наполегливі звернення до вже нової влади стосовно подальшої долі часопису не отримано жодної офіційної відповіді". В газеті вважають, що „підтримати єдину українську державницьку газету в Криму, яка беззастережно і послідовно підтримувала на минулих виборах народного кандидата, таки можна було б". В Криму це – єдина україномовна газета. Ситуацію, що склалася, журналісти газети називають абсурдом. Вони запитують: чи почервоніє від сорому за цей абсурд з „Кримською світлицею" хтось серед сьогоднішніх господарів міністерських кабінетів?

Ю. Тимошенко не хоче бути президентом

КИЇВ. – Ю. Тимошенко 4 березня підтвердила свою попередню заяву від 25 лютого про те, що не хоче бути Президентом України. Натомість вона заявила про створення спільного бльоку на парляментських виборах 2006 року і про підтримку переобрання теперішнього Президента на виборах 2009 року. „Мене влаштовує наш президент, і ми з ним збираємося працювати тандемом протягом 10 років", – сказала прем'єр-міністер. Заявляючи ще раз, що в 2009 році не буде конкурентом В. Ющенка на президентських виборах, Ю. Тимошенко відповіла: „Ні. Ми з Віктором Андрійовичем твердо домовилися, дуже твердо... Як жінка-політик я хочу довести, що я тримаю слово. Ми домовилися, що на парляментські вибори в 2006 році йдемо єдиним бльоком. А в 2009 році, коли В. Ющенко піде на другу президентську каденцію, я буду його підтримувати". Про свої дальші пляни Ю. Тимошенко сказала: „Потрібно ще прожити ці десять років. Загадувати покищо рано". На думку Ю. Тимошенко, на наступних парляментських виборах виборчий бльок буде „таким же, як і теперішній. Ми й далі будемо іти одною командою – фракція „Наша Україна" і мій бльок. Команда не зруйнувалася. Жодні інтриги і дріб'язковість її не зруйнують", – сказала вона.

Польща добудує нафтопровід до Ґданська

КИЇВ. – В Україні усунуті всі перешкоди для ефективного розвитку проєкту транспортування нафти до Европи через українську та польську територію – заявили 4 березня під час переговорів у Києві український та польський прем'єр-міністри. Увагу урядовців обох держав під час першої зустрічі прем'єрів після зміни влади в Україні привернули, передусім, енерґетичні проєкти. Зокрема, як заявила прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко, досягнуто повного порозуміння у питаннях добудови нафтопроводу Одеса-Броди до Плоцька та Ґданська і використання його в европейському напрямку, тодій як тепер нафтопровід зарезервований для транспортування російської нафти у напрямку до Чорного моря. Для здійснення европейського напрямку вирішено створити робочу групу з урядовців та експертів, які шукатимуть продавців і покупців нафти, яка має транспортуватися з Одеси, а також інвесторів, аби добудувати нафтопровід, каже Ю. Тимошенко. Польський прем'єр Марек Бєлька заявив також, що Варшава була б зацікавлена і у спільних проєктах щодо транспортування ґазу. Зокрема, Польща хотіла б купувати російський ґаз не на своєму кордоні з Україною, а на українському кордоні з Росією. Йшлося також і про можливість експорту української електроенерґії до Польщі.

Президент Молдови – з офіційною візитою в Києві

КИЇВ. – 1 березня відбулася зустріч президентів України та Молдови. В. Ющенко та В. Воронін обговорили передусім необхідність активізувати двосторонні взаємини у торговельно-економічній галузі. Глави держав порушили тему активізації співробітництва в рамках ГУУАМ (неформального об'єднання Грузії, України, Узбекистану, Азербайджану і Молдови) та обговорили участь України у вреґулюванні придністровської проблеми.

Л. Танюк просить П. Порошенка захистити українську мову

КИЇВ. – Голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовности, заступник голови Народного руху України Лесь Танюк переконаний, що держава повинна захищати не російську, а українську мову. Про це йдеться у коментарі депутата, від 2 березня. „Секетар РНБО Петро Порошенко обіцяє зупинити процес закриття російських шкіл в Україні, відновити у вищих навчальних закладах групи з російською мовою навчання, а також створити телевізійний канал і радіостанції для російськомовного населення України", – сказано у коментарі. Л.Танюк вважає, що РНБО повинна була б зайнятися іншою стратегічною проблемою. „І ця проблема полягає у тому, що у нашій державі склалася катастрофічна ситуація з українською мовою. Нині нас переслідує жахливий суржик, неволодіння державною мовою в інститутах, бажання перетворити українську державу на „рінґ", на якому боксери різних вагових категорій шматують один одного", – зазначив Л.Танюк. На його думку, мова стала приводом до розмов про федералізацію: „У такому випадку набагато краще було б, якби П.Порошенко поставив питання про державну вартість української мови. Якщо говорити про російську мову, то, на мою думку, вона не потребує захисту. У нинішньому суспільстві в нашій державі потребує захисту саме рідна українська мова".

Українські вояки почнуть повертатись з Іраку 15 березня

КИЇВ. – Перші вояки українського континґенту в Іраку повернуться додому вже за кілька тижнів. Відповідну ухвалу було прийнято 1 березня ввечері на засідані Ради національної безпеки і оборони. Президент Віктор Ющенко повідомив після засідання РНБО, що виведення континґенту має розпочатись 15 березня і відбуватиметься у три етапи. Під час першого повернуться в Україну 150 вояків, на другому етапі у травні буде виведено понад 500 військових, а решта – до середини жовтня. За словами Президента, питання і графік виведення континґенту мають бути остаточно узгоджені після формування нового іракського уряду, коли Ірак відвідає українська делеґація на чолі з секретарем РНБО Петром Порошенком. В. Ющенко наголосив водночас, що Ірак залишається у сфері українських інтересів, а присутність України там змінюється з військової на політичну і економічну. Українська миротворча місія в Іраку розпочалася 28 серпня 2003 року.

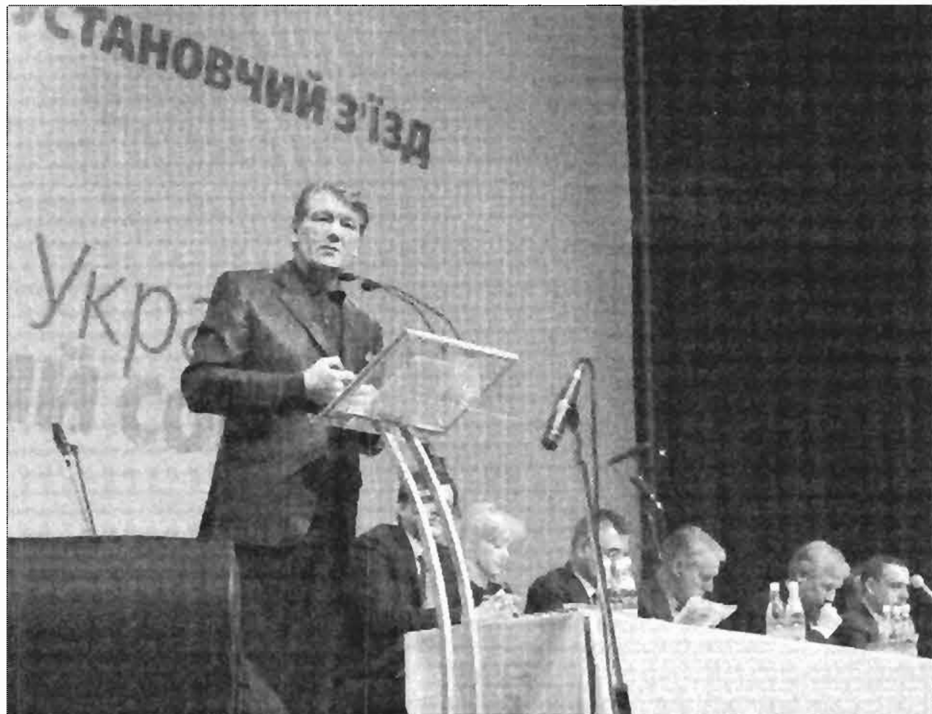
У Києві „скінгеди" побили дипломата США

КИЇВ. – 26 лютого велика група „скінгедів" напала та побила дипломата США, афро-американця Роберта Сімонса. За словами Р. Сімонса, міліція з'явилася тільки після того, як нападники сховалися. Посольство США вимагає, щоб українські правоохоронці знайшли винних. Р. Сімонс є співробітником організації USAID (U.S. Agency for International Development) в Узбекистані. Сам Р.Сімонс заявив, що на нього напала „добре організована група молодчиків-„скінгедів" в армійських черевиках. Мене побили тому, що я афроамериканець. Вони не чіпали моїх друзів, які були не темношкірими", – сказав Р.Сімонс. Посольство США заявило 1 березня, що воно докладе всіх зусиль, щоб українська влада знайшли призвідників расистського нападу, які, на думку співробітників дипломатичної місії, останнім часом не рідкість для України.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Нова влада і нова опозиція

КИЇВ. – Колишній опозиційний бльок „Наша Україна" реорганізовано на політичну партію „Народний союз „Наша Україна". На установчому з'їзді партії у Києві 5 березня було обрано керівників і президію нової політичної сили. Головою партії було обрано Романа Безсмертного, його заступниками стали Петро Порошенко та Микола Мартиненко. Головою виконавчого комітету партії обрано Юрія Єханурова. „Народний союз „Наша Україна" плянує брати активну участь у парляментських виборах 2006 року. Президент Віктор Ющенко став почесним головою партії „Народний союз „Наша Україна", у своєму виступі він заявив, що партію створено з метою перемоги на парляментських виборах 2006 року в одній коаліції з бльоком Юлії Тимошенко та з партією Володимира Литвина. Тим часом нова опозиція – очолювана Віктором Януковичем головою „Партії регіонів" заявила, що вимагатиме порушення карних справ Генеральною прокуратурою України за фактами фальсифікації результатів виборів президента України у західних регіонах. В іншому разі вимагатимуть звільнення С. Піскуна з посади Генпрокурора. В. Янукович сказав, що діяльність Генеральної прокуратури є політичною і він вважає порушення кримінальних справ через фальсифікації у Донецькій області переслідуванням новою владою своїх опонентів. Крім того, В. Янукович також сказав, що тепер на його партії лежить важлива функція – опозиційна. **УНІАН**

Почесний голова ради партії „Народний союз „Наша Україна", Президент України Віктор Ющенко виступає 5 березня на установчому з'їзді партії в Києві. *Фото УНІАН*

Під час установчого з'їзду партії „Народний союз „Наша Україна" в Києві 5 березня (зліва): віце-прем'єр України Анатолій Кінах, голова виконкому партії „Народний союз „Наша Україна" Юрій Єхануров, почесний голова партії, Президент України Віктор Ющенко, заступник голови ради партії, секретар РНБО Петро Порошенко і член Президії Ради партії, державний секретар Олександер Зінченко. *Фото УНІАН*

Загадкова...

(Закінчення зі стор. 1)

контексті. Настільки неприємне, що викорінення його з українського політичного лексикону було однією з наголовніших цілей „помаранчевої революції". На місці України змов мусила постати Україна демократичної, чесної, прозорої влади. На жаль, ганебне минуле хапає за поли...

На змову подібна вже та обставина, що правоохоронні органи проігнорували вимогу декількох депутатів (В. Томенка та ін.) взяти під надійну охорону Ю. Кравченка та інших свідків у справі Г. Ґонґадзе. Тому смерть Ю. Кравченка також виглядає як чиясь змова, ціллю якої було обірвати ниточку до замовників злочину. Колишній Генеральний прокурор Віктор Шишкін вважає, що через Ю. Кравченка проходила „пряма доказова база, все решта – це опосередковані докази", тому навіть якщо суд візьме до розгляду записи М. Мельниченка, доказів буде замало, щоб звинуватити Л. Кучму. А дехто з відомих діячів радить взагалі не робити цього. Наприклад, міністер транспорту Євген Червоненко, керуючись моральними міркуваннями, нагадує, що „Кучма не дозволив пролитися крові" під час революції на Майдані Незалежности.

На змову скидається й дивна обставина, що Комісію Г. Омельченка, з її матеріялами і висновками, поданими на розгляд парляменту влітку 2003 року, депутати так ні разу й не заслухали.

Разом з тим терміном „змова" відразу вже й зловживають. Наприклад, Тарас Чорновіл, який не знайшов себе в „помаранчевій революції" і гидкобридко пристав до її противників, пробує залучити до змовників й нового Президента: мовляв, В. Ющенко надав Л. Кучмі ґарантії недоторканости – в обмін за мирне передання влади. Але ж це ніяка не змова. Навіть якщо він справді дав ці ґарантії, то дав їх Президентові України, а не злочинцеві. Що Л. Кучма злочинець – це, знов таки, може довести тільки суд. Зрештою, в записах М. Мельниченка, принаймні в оприлюднених текстах розмов, нема буквального наказу Л. Кучми Ю. Кравченкові: „Убийте Ґонґадзе". Можливо, йшлося тільки про варіянти залякування: відвезти в Грузію або віддати чеченцям, щоб ті вимагали викупу за Георгія тощо. Можливо, виконавці просто перестаралися – ті Кравченкові „орли" були ж люді жорстокі, як він сам запевняв Л. Кучму, „без моралі", може, мали вдоволення, дістаючи нагоду познущатися над невинною людиною.

І все ж злочин, поза сумнівами, взаємний: замовники плюс виконавці. Під одягом мертвого Ю. Кравченка знайшли лист з таким текстом: „Мої дорогі, я не винен ні в чому. Вибачте мене. Я став жертвою політичних інтриґ президента Кучми і його оточення. Іду від вас з чистою совістю. Прощайте". І знову виникає безліч запитань. Нащо було невинному вбивати себе? Чи не логічніше було з'явитися на допит у Генпрокуратуру і спробувати довести свою невинність? А якщо вже генерал відважився піти з життя, то чому так обтічно, так делікатненько висловився про „політичні інтриги Кучми і його оточення"? Хто ж не знає, що в політиці повно інтриґ? Для Кучми це звучить швидше як похвала, а не як осуд. Іншими словами, шита „білими нитками" передсмертна записка викликає сильний сумнів в офіційній версії „самогубства" Ю. Кравченка.

Вона підтвердиться тільки тоді, коли не буде інших смертей. А їх політики і політичні експерти передбачають. Наприклад, керівник громадського об'єднання „Яблуко" Михайло Бродський вважає, що є підстави боятися за життя Володимира Литвина – як свідчать записи М. Мельниченка, Литвин брав участь у розмовах Кучми і Кравченка про Ґонґадзе, отже – залишається тепер останнім свідком того, як могли здійснюватися замовлення і організація вбивства журналіста. М. Бродський пропонує В. Литвинові скласти з себе повноваження голови Верховної Ради – як людині, котра втратила моральне право залишатися в українській політиці. Г. Омельченко каже, що є загроза життю колишнього голови СБУ Л. Деркача, колишнього голови Податкової адміністрації М. Азарова, депутата О. Волкова та ін.

Ю. Кравченко

Банальна істина злочинного світу: небажаних свідків відстрілюють. Згадаймо тільки недавню низку: банкір Лях, міністер Кирпа, охоронець Плюща – це були люди, котрі багато знали, і саме тому їх не стало. В цьому ж ряді стоять Малєв, Гончаров... Хто наступний? Що зробити, щоб наступних не було? Олександер Мороз радить не публікувати записи М. Мельниченка в повному обсязі, бо це, на його думку, може нашкодити не лише попередній, але й теперішній владі. І цим ніби натякає, що Президент В. Ющенко не захоче йти у справі Г. Ґонґадзе до кінця. Так само думає А. Федур, адвокат Лесі Ґонґадзе, мами Георгія, вважаючи С. Піскуна не правоохоронцем, а фальсифікатором, який веде слідство проти виконавців, але не проти замовників убивства Герогія Ґонґадзе.

Йти до кінця – передусім означає попросити М. Мельниченка приїхати в Україну і привезти авдіозаписи. М. Мельниченко запевняє, що готовий до цього. Чи готове українське правосуддя? **П. Ч.**

Спеціяльний автомобіль вивозить тіло Ю. Кравченка з його заміського будинку в Кончі-Заспі. *Фото: УНІАН*

АМЕРИКА І СВІТ

Після вбивства А. Масхадова протистояння триватиме

ҐРОЗНИЙ, Чечня. – Представники чеченських повстанців кажуть, що загибель їхнього провідника Аслана Масхадова є серйозним ударом, але наполягають, що це не означає кінця боротьби з російською окупацією Чечні. Ахмед Закаєв, один з чеченських провідників у вигнанні сказав 9 березня, що не має сумнівів у тому, що збройна боротьба триватиме. Він заявив, що повстанці потерпали від подібних поразок у минулому, але кожного разу після загибелі одного ватажка поставав інший. Міністер закордонних справ чеченського уряду у вигнанні Іляс Ахмадов так відповів на новину: „Це трагедія, але нічого не змінилося – війна триває. Наша боротьба за незалежність триває. Ми далі воюємо – ось і все. Рік тому я розмовляв з президентом Асланом Масхадовим, і він казав, що його можуть убити, але додав, що він має людину і плян, і що ми повинні діяти за нашою стратегією. Треба почекати кілька днів, тоді ми знатимемо ту людину. Ми не маємо вибору, ми воюємо за незалежність. На війні ми матимемо багато втрат, але буде нове покоління, нові провідники, нове командування". У Москві повідомлено, що російські спецпідрозділи убили Аслана Масхадова, під час акції неподалік столиці Чечні, Ґрозного, коли висадали у повітря бункер, в якому він переховувався. Промосковська адміністрація у Чечні святкує перемогу, хоч на думку багатьох, Аслан Масхадов стримував екстермістів і був єдиною людиною, що могла б вести переговори про мир з Росією.

У країнах Балтії живі спогади про страждання

ЛОНДОН. – Президенти Естонії Арнольд Рюйтель та Литви Валдас Адамкус оголосили 8 березня, що не поїдуть до Москви на святкування 60-ої річниці завершення Другої світової війни. Президент В. Адамкус заявив, що з огляду на особливу чутливість литовців до історії він відзначатиме річницю у Литві. Естонія запропонувала Росії надіслати міністра закордонних справ. Три балтійські країни були анексовані радянським провідником Йосифом Сталіним у 1940 році і здобули незалежність лише після розпаду Радянського Союзу. Естонський президент А. Рюйтель сказав: „Страждання, яких зазнала Естонія під час війни та після, ще живі у пам'яті естонського народу. Ми віримо у краще майбутнє і наш шлях незалежности є незмінним".

Дж. Болтона призначено послом США до ООН

ВАШІНҐТОН. – Президент США Джордж Буш 7 березня призначив на посаду представника в ООН Джона Болтона, який у минулому керував програмою контролі за озброєннями. Дж. Болтон має репутацію відкритого і різкого критика ООН, але Вашінґтон твердить, що, попри свої погляди, він впевнений у добрій перспективі ООН. Дж. Болтон також відзначається своїми різкими поглядами на Іран, Ірак та Північну Корею. Він у минулому був чільним представником США на переговорах з Північною Кореєю, але його було замінено на цій посаді, коли він назвав провідника тієї країни Кім Чен Іра диктатором-тираном. Спостерігачі кажуть, що це призначення є надзвичайно суперечливим, і затвердження Дж. Болтона на посаді представника США в ООН у Конґресі не буде легким процесом.

Міжнародні спостерігачі задоволені Молдовою

КИНІШЕВ, Молдова. – Революції не сталось, але комуністи лишились при владі. Міжнародна спільнота стримано привітала результати парляментських виборів, у Молдові в неділю, 5 березня. Правляча партія комуністів, яка підтримує тісніші зв'язки зі Заходом, лишилась при владі, діставши перемогу з невеликим відривом. Европейські спостерігачі кажуть, що вибори відповідали більшості міжнародних стандартів, але додали, що були істотні проблеми під час передвиборчої кампанії і доступі до засобів масової інформації усіх учасників виборів. Державний Департамент США назвав парляментські вибори такими, що не містили справжньої конкуренції між учасниками, особливо що стосувалося здатности кандидатів виступати у мас-медія. Попри своє домінування у ЗМІ, комуністи втратили багато голосів, які змогли отримати їхні опоненти – проросійський бльок „Демократична Молдова" та проевропейські „Християнські демократи".

Папа Римський з'явився перед паствою

РИМ. – Після традиційної недільної молитви Папа Іван Павло ІІ помахом руки 6 березня вітав віруючих з вікна своєї палати в римській клініці „Джемелі". Ніяких слів він не промовляв. Такими ж вітальними жестами обмежилася коротка поява понтифіка перед віруючими й минулої неділі. Перед цим Перша програма італійського телебачення показала Папу, який сидить у кріслі в своїй палаті перед великим телевізором і спостерігає за трансляцією недільної молитви з площі Святого Петра. При цьому він явно промовляв разом з представниками Ватикану й лікарями слова молитви. Традиційну недільну молитву „Анджелюс" прочитав перед віруючими й прочанами, які зібралися на площі Святого Петра, заступник державного секретаря Ватикану арґентинський єпископ Леонардо Сандрі. Стан здоров'я Папи Івана Павла ІІ поступово поліпшується.

У Страсбурзі покарано Росію

СТРАСБУРҐ, Франція. – 25 лютого Европейський трибунал з прав людини розглянув позов шести чеченців до Росії з приводу вбивства членів їхніх родин (*див. „Свобода", ч. 5*). Трибунал визнав, що уряд Росії брутально порушив Европейську конвенцію прав людини в ділянці захисту права на життя і присудив виплату відшкодування в сумі 135,700 евро. Судді заявили, що уряд Росії також порушив право позивачів на вільне і повне слухання справи.

Швайцарія розвиватиме туризм у Киргизстані

ЖЕНЕВА. – Швайцарія фінансуватиме програму, спрямовану на розвиток міжнародного гірського туризму у Киргизстані. Програма офіційно відкрилася 7 березня і матиме на меті краще ознайомлення міжнародних операторів гірського туризму з Киргизстаном. Киргизстан відзначається винятковою природною красою – на більшій частині його території простягається Тянь-Шянський гірський хребет.Озеро Ісик-Куль було популярним курортом за радянських часів. Тепер швайцарські фахівці з туризму кажуть, що Киргизстан може стати місцем для пригодницького туризму та етно-туризму. Катрін Кудр-Моро, заступниця голови Бюро співпраці Швайцарія-Киргизстан, каже, що туризм дав економіці країни необхідний поштовх. „Нашим головним враженням є те, що цю країну погано знають за її межами, і ми думаємо, що тут є величезний потенціал до розвитку туризму як головної експортної індустрії цієї країни. Передусім треба створити нові робочі місця і зменшити рівень бідности".

Стів Фосет поставив новий авіорекорд

САЛАЙНА, Кен. – Американський мільйонер і шукач пригод Стів Фосет успішно завершив перший безпосадковий соло-переліт навколо світу без додаткового пального. Літак С. Фосета „Virgin Atlantic Global Flyer" приземлився 4 березня в Салайна, що в американському штаті Канзас, звідки він вилетів кілька днів тому. Стів Фосет перелетів через Атлантичний океан, над Північною Африкою, Азією та Тихим океаном. Протягом триденного лету він жив на шоколадно-молочних коктейлях і спав по кілька хвилин за раз. Його спільник і людина, яка фінансувала переліт, британський магнат Сер Ричард Бренсон, якому належить низка компаній „Virgin", заявив, що літак С. Фосета було виготовлено з експериментального матеріялу, який, можливо, у майбутньому буде використовуватися у цивільній авіяції. Місія С. Фосета трохи не зазнала поразки, коли на самому її початку бортові прилади одномісного літака відмовилися функціонувати і пілот мусів покладатися на наземних диспетчерів, пізніше проблему було виправлено. Переліт тривав понад 80 годин.

Секс-індустрія Британії стала мультинаціональною

ЛОНДОН. – Природа проституції в Британії змінилася за останні роки за рахунок напливу жінок до країни, яких привозять сюди злочинні угрупування і які змушені працювати у секс-індустрії. Близько 80 відсотків повій у Лондоні тепер становлять чужоземці. Не всі з них працюють у секс-індустрії примусово, але, згідно з останніми цифрами, близько 1,400 жінок на рік примусово привозять до Британії, і вони проти власної волі працюють повіями. Британський уряд стривожений такою ситуацією. Для боротьби з цією проблемою створено міністерський комітет, а також пропонуються інші заходи для її подолання.

Конґрес – проти постачання зброї Китаєві

ВАШІНҐТОН. – У Конґресі США провідники як республіканців, так і демократів підтримали Президента Джорджа Буша, який категорично заперечує проти намірів Европейського союзу скасувати ембарго на постачання зброї до Китаєві. За словами голови сенатського комітету у закордонних справах Ричарда Лугара, якщо Евросоюз не відмовиться від своїх намірів, то він не отримуватиме більше деяких американських технологій та обладнання. Ембарго на постачання зброї Китаєві було запроваджене у 1989 році – після жорстокого придушення студентських демонстрацій у Пекіні.

За матеріялами ЗМІ

Сирія і Ліван...

(Закінчення зі стор. 1)

ських військ з Лівану. Тим часом у столиці Лівану Бейруті десятки тисяч прихильників руху „Гезбола" та їхніх союзників у Лівані беруть участь у масовій демонстрації у Бейруті. Вони підтримують Сирію, яка під міжнародним тиском почала відводити свої війська до власного кордону. Дехто у натовпі вигукував антиамериканські гасла під транспарантами зі словами подяки Сирії та з критикою міжнародного втручання в Ліван.

Рада Безпеки ООН оголосила вимогу до Сирії вивести її війська з країни та розформувати озброєні групи. Сирія відповіла згодою на плян виведення, обговорений з ліванським президентом. Але пропозиції не містять конкретної дати виведення і були гостро критиковані Сполученими Штатами як напівкроки.

„Гезбола" разом з іншими політичними силами виступає за виведення сирійських військ, але стверджує, що у випадку негайного виведення країні загрожує хаос. Демонстрації відбувалися за кількасот метрів від місця, де опозиція провадить протести, вимагаючи сирійського виведення. „Гезбола" твердить, що демонстрація має на меті підтримати Сирію і висловити протест чужоземному втручанню. Потужний ісламістський рух підтримує, як і ліванська опозиція, виведення сирійських військ з Лівану, але, попри це, зберігає союзницькі взаємини з Дамаском. „Гезбола" твердить, що виведення військ має відбуватися на умовах, узгоджених між Ліваном і Сирією, а не під тиском міжнародної політики – так, аби стратегічні взаємини двох країн не постраждали. Ліванська опозиція вимагає, аби Сирія залишила Ліван і повернула тій країні повний суверенітет. Сирійські війська вже почали передислокацію на схід Лівану, але пляну повного виведення наразі немає.

Бі-Бі-Сі

Довідкове бюро для закордонних українців

На запитання читачів „Свободи" відповідає консул Генерального консульства України в Нью-Йорку Андрій Олефіров.

– Які існують тарифи на візи в Україну, які бувають візи, від чого залежить різниця в оплаті, які терміни віз?

Докладну інформацію про оформлення віз в Генеральному консульстві України в Нью-Йорку можна отримати на веб-сторінці Генконсульства **www.ukrconsul.org** у підрозділі „Visa services" розділу „Consular section".

Відповідною постановою Кабінету міністрів України встановлено граничні мінімальні та максимальні ставки консульського збору. Виходячи з цих ставок, кожного року дипломатичні та консульські установи України за кордоном надсилають до Міністерства закордонних справ України свої пропозиції щодо консульського збору за оформлення віз у кожній конретній країні. З деякими країнами, як, наприклад, зі Сполученими Штатами, Україна має двосторонні угоди щодо взаємности під час стягнення консульського збору. Таким чином, згідно з існуючим порядком, вартість українських віз для американських громадян і американських віз для українських громадян є однаковою.

В залежності від мети поїздки в Україну існує більше 20 типів віз (дипломатична, службова, ділова, віза для працівників рятувальних служб, студентська, віза для науковців, віза для працівників ЗМІ, туристична, транзитна тощо). Як правило, візи бувають короткотермінові (на період до 6 місяців) і довготермінові (більше шести місяців) в залежності від типу віз. Для американських громадян максимальний термін дії візи може становити 5 років (крім туристичної візи, максимальний термін дії якої становить 6 місяців).

Вартість візи, як правило, залежить від двох факторів: типу візи і її кратности (одно-, дво- та багаторазова). Водночас зазначеною угодою між Україною і США вартість віз практично не залежить від їх типу, а здебільшого від їх кратности. Таким чином, вартість одноразової візи (ділової, туристичної, приватної (типу П-1) тощо) становить 100 долярів, дворазової – 110 долярів, багаторазової – 165 долярів. Вартість дворазової транзитної візи – 110 долярів.

Вартість візи типу П-2, що оформлюється особам українського походження для відвідання України, становить: одноразової – 10 долярів, дворазової – 20 долярів, багаторазової – 75 долярів.

Оформлення візи триває 9 робочих днів. При терміновому оформленні візи (3 робочі дні) вартість візи подвоюється. При цьому звертаємо увагу, що відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 20 лютого 1999 р., ч. 227, для оформлення візи типу П-2 особа повинна особисто звернутись до Генконсульства. Підставою для оформлення такої візи є: особиста заява, результати співбесіди з консульським працівником та документи, що підтверджують українське походження чужинця або особи без громадянства.

Крім того, вважаємо за необхідне наголосити, що рішення про оформлення візи приймається щодо кожної особи окремо виключно уповноваженим працівником консульства.

А. Олефіров

Згідно з існуючою міжнародною практикою, оформлення віз є виключно прерогативою державних органів. Фактично видача візи означає надання права на в'їзд в іншу країну. Тому просимо усвідомлювати, що візу не може отримати кожний, хто здатний заплатити за неї. Натомість, віза є певним чином привілеєм на відвідання країни, що оформлюється відповідальною особою в консульстві, яка вирішує питання про видання віз на підставі багатьох факторів, у тому числі правильно та акуратно заповненої візової анкети, у разі потреби – особистої співбесіди та додаткових документів. Також відповідає міжнародній практиці положення українського законодавства, за яким підставою для відмови у видачі візи є некоректна поведінка особи під час звернення до консульської установи України щодо оформлення візи, вияв неповаги до України тощо.

– Як бути відвідачеві консульства, який не володіє англійською, українською або російською мовами?

Основним завдання консульських установ України за кордоном є захист прав та інтересів України, юридичних осіб і громадян України. Водночас, державною мовою в Україні є українська. Тому, у цьому сенсі, питання володіння чи неволодіння будь-якою іншою мовою, крім української, не впливає на рівень виконання Генконсульством зазначеного завдання. Водночас, з огляду на те, що до працівника дипломатичної служби України, серед інших, висувається й вимога щодо володіння ним чужоземними мовами, співробітники Генконсульства України в Нью-Йорку, крім англійської, також володіють німецькою, еспанською, італійською, сербською та хорватською мовами. Крім того, варто, на нашу думку, усвідомлювати, що отримання української візи, як і будь-якої іншої, не є правом кожного чужоземця, а привілеєм, що надається йому від імені України консульськими установами. Тому, у разі неволодіння жодною з вищеперелічених мов, особі треба буде самій попіклуватися про перекладача.

– Що таке леґалізація ділових паперів?

У відповідності до Консульського статуту України, а також міжнародної практики, консульська леґалізація полягає в установленні і засвідченні справжности підпису, повноважень посадової особи, яка підписала документ чи акт або засвідчила попередній підпис на них, справжности відбитки.

А наш Варварів вистояв...

Р.Л. Хомяк

КИЇВ. – В жовтні 1977 року в Тбілісі полковник КҐБ увійшов до готелевої кімнати американського дипломата і протягом п'яти годин пробував його завербувати на співпрацю. Нині цей дипломат вже не живе. А тодішний чекіст нині керує московською фірмою, яка займається послугами охорони чи, як це модно тепер говорити в Україні і Росії, – „секюріті". Здається, рутинна справа, нічого особливого. Таких історій сотні. Справа в тому, що американським дипломатом був Костянтин Варварів з Вашінґтону – один з післявоєнних іміґрантів „третьої хвилі". Він був уродженцем Волині.

Тоді про цю справу широко писала преса, а Державний департамент писав дипломатичні ноти. Американсько-совєтські стосунки напружились. Нині про це пише у своїх спогадах колишній полковник – Віктор Черкашин. Для американського читача Черкашин цікавий тим, що йому дістались два з найбільших американських шпигунів-„кротів" останніх десятиріч: Олдрідж Еймс і Роберт Гансен, які нині сидять в американських тюрмах. А для українського читача цікаве й те, що Черкашин мав до діла з нашим Костем Варваровим.

Два перші зрадили свою рідну країну і завдали її колосальних втрат (людських і матеріяльних). Третій своєї прибраної країни не зрадив. І він, до речі, помер передчасно, з приводу якоїсь не зовсім з'ясованої хвороби.

У своїй книжці „Spy Handler" (New York: Basic Books, 2005), Черкашин пише про спробу завербувати Костю Варварова, як про рутинну, слабко обдуману операцію, яку КҐБ вирішило провести з погляду – ану ж клюне; треба спробувати. Такі дипломатичні скандали, пише він, іноді вербували нових аґентів, а частіше закінчувались очорнюванням, поширенням фальшивих інформацій про окремих людей – такі собі негарні ігри між головними противниками у холодній війні.

У 1977 році Костянтин Варварів працював в Американській місії при ЮНЕСКО (Освітня, наукова й культурна організація ООН) в Парижі. Влітку 1977 року, пише Черкашин, почалось плянування конференції ЮНЕСКО у столиці Грузії Тбілісі, і він був членом „оргкомітету" з совєтської сторони. Паризька резидентура КҐБ надіслала йому інформацію, що американську делеґацію очолюватиме Костянтин Варварів, уродженець України.

Серед реґулярних завдань співробітників КҐБ було викривати „колишніх нацистських колаборантів, яких затруднюють Сполучені Штати". Черкашин послав запит до КҐБ України і дістав скупі дані про сім'ю Варварових, про те, що батько і один син загинули на війні, а другий син виїхав з України. Доказів про те, що другий син і американський дипломат одна і та сама особа, не було. Але це вистачило для плянування операції. Черкашин запропонував її своєму керівникові Володимирові Крючкову (тому самому, що у 1991 році, вже як голова КҐБ, організував невдалий переворот проти Михайла Ґорбачова, знаний як „ГКЧП"), і Крючков затвердив її. Плян був такий: шантажувати Варварова, щоб таким чином він став аґентом КҐБ, а коли відмовиться – розповсюдити про нього дезінформацію як про німецького колябoранта.

З моменту прибуття американського дипломата Варварова до Тбілісі, він був під наглядом чекістів. Першого дня конференції ЮНЕСКО, згадує Черкашин, Варварів брав в ній активну участь. „Біля 11-ої години вечора, Варварів зайшов до своєї готелевої кімнати. Через кілька хвилин я постукав у його двері. Говорячи англійською мовою, я сказав, що я офіцер КҐБ і назвав вигадане прізвище".

Так почалась розмова, яка тривала до 4-ої ранку. Кость Варварів, пише Черкашин, доводив, що він американський дипломат і має імунітет. Він намагався вигнати Черкашина з кімнати. Черкашин зайняв позу всемогутнього чекіста і різними способами погрожував втомленому Варварову, при тому вигадував докази про Варварова, які буцімто КҐБ має. Він пропонував американському дипломатові співпрацю з КҐБ, інакше КҐБ поширить про нього погані інформації, що зруйнує його дипломатичну кар'єру. Біля 4-ої ранку Варварів погодився на співпрацю, але Черкашин пише, що залишив його кімнату з сумнівами щодо цієї згоди. На другий день Костянтин Варварів повідомив Державний департамент про свою нічну розмову з чекістом. Посипались дипломатичні ноти, а керівництво КҐБ, щоб закрити невдалу операцію, пустило в рух свою дезінформаційну машину. Але й КҐБ дісталося і від партійного керівництва, і від рідного Міністерства закордонних справ, яке вже почало вести політику детанту з Америкою.

Черкашин пише, що його чекістську кар'єру тоді захистили Крючков і Олег Калуґін (нині громадянин США, якого Російська Федерація і президент Володимир Путін особисто вважають зрадником). Вони послали Черкашина до Берліну, аж доки пристрасті в Москві не втихли. А згодом кар'єра самого Черкашина пішла стрімко вгору: він дістав для Совєтського Союзу Олдрича Еймса і Роберта Гансена, коли працював у вашінґтонській резидентурі.

Власне, як Черкашин сам зізнається, не він їх дістав, а вони самі прийшли до нього. За гроші. А вони обидва дуже багато знали про американські державні таємниці. Еймс був керівником совєтського відділу контррозвідки Центрального розвідувального управління (CIA). Гансен пильнував совєтських шпигунів з рамени Федерального бюро розслідувань (FBI) і таким чином знав, кому передати американські технологічні таємниці, які він збирав собі на службі.

В результаті декілька совєтських шпигунів, які працювали на США були розстріляні, дуже коштовні американські розвідувальні проєкти звернені проти совєтів були виявлені, Центральне розвідувальне управління (CIA) почало шукати, де витікає інформація. А високі керівники КҐБ дістали різні нагороди.

Це, пише Черкашин, йому не подобалося. Він вважав, що не треба було розстрілювати усіх зрадників, а також і те, що саме американські

(Закінчення на стор. 17)

До останніх подій в Україні

Маємо на увазі події, пов'язані з активними намаганнями нової влади поставити останню крапку у справі вбивства журналіста Георгія Ґонгадзе, з арештом трьох причетних до цього злочину київських міліцейських чинів, а також з несподіваним самогубством колишнього міністра внутрішніх справ України Юрія Кравченка. Незважаючи на дещо незрозумілу присутність серед нових урядовців одного старого – Генерального прокурора Святослава Піскуна, діяльність якого викликала чимало запитань і сумнівів протягом першого періоду його прокурорства і ще більше – після того, як наприкінці минулого року Л. Кучма призначив його на цю посаду вдруге, ми віримо у щирість цих намагань, в те, що сини і дочки „помаранчевої революції", які стали біля керма післяреволюційної України, виявлять несхитну відданість демократичним принципам, і що та остаточна крапка у розкритті непростимого злочину буде означати торжество права і закону в Українській державі.

Разом з тим, смерть генерала Ю. Кравченка, довкола якої снують різні чутки і домисли, змушує думати, що ця справа все ще залишається дуже складною – в такій мірі, що здатна знову, вже вздовж цієї тріщини, розколоти українське суспільство. Тому деякі політики і політичні оглядачі висловлюють побоювання, що уряд, у похвальному бажанні не допустити цього розколу, може спокуситися шляхом, в кінці якого покарання очікуватиме тільки виконавців вбивства журналіста, а не замовників злочину чи підбурювачів до нього. Ми з-за океану не займаємо ніякої окремої позиції, крім тієї, до якої спонукає очевидний факт: якщо самогубство Ю. Кравченка нагло розірвало організаційну ланочку між замовниками і виконавцями вбивства Г. Ґонгадзе, то виникає вперте запитання: а може, то було не самогубство? Більше того: Андрій Федур, адвокат лесі Ґонгадзе, матері Георгія, за декілька днів до смерти Ю. Кравченка висловив в інтерв'ю для Інституту міжнародної інформації передбачення, що екс-міністер стане „цапом-відбувайлом", на якого перекладуть всю провину за загибель Г. Ґонгадзе. Так воно, на жаль, сталося, і це набагато поглибило сумніви щодо того, чи й справді нова влада – можливо, підштовхнута до цього західними миролюбцями – не дала колишньому Президентові Л. Кучмі гарантій недоторканости – в знак вдячности за мирний кінець „помаранчевої революції" і спокійне передання влади В. Ющенкові.

Що ж далі? Закон – суворий, але це закон. Треба до кінця пройти шлях об'єктивного розслідування справи Г. Ґонгадзе. У пропозиціях Інституту міжнародної інформації та багатьох інших міжнародних журналістичних та правозахисних організацій підкреслюється декілька головних вимог до уряду і правоохоронних органів України, зокрема:

– розстежити всі обставини, що стосуються діяльности незаконних озброєних угрупувань, котрі діяли чи діють в межах міністерства внутрішніх справ;

– дати оцінку фактам навмисних перешкод розстеженню вбивства Г. Ґонгадзе;

– залучити громадянське суспільство до вивчення записів М. Мельниченка;

– негайно заслухати в парляменті звіт комісії, яку очолює Г. Омельченко, і оприлюднити в пресі результати цього слухання.

Певна річ, процес остаточного розкриття причин і обставин загибелі Г. Ґонгадзе буде предметом пильної уваги з боку міжнародних правозахисних організацій, тому ми бажаємо всій команді Президента В. Ющенка перейти через цей тяжкий процес так само стійко, чесно і гідно, як вони вели себе в грудні на київському Майдані Незалежности.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про забутого Кобзаря

Якось останніми днями раз-у-раз насувається на думку пригадка, що це саме місяць березень і годилося б відзначити в якийсь спосіб нашого Кобзаря, як було у звичаї роки за роками у нашому українському календарі подій та відзначень.

Переглядаємо нашу „Свободу", наш „Український тижневик" та знаходимо різні повідомлення: про дитячу забаву, про концерт солістів, про зустріч католицьких жінок, про коляду і про писанки, про ще одне відзначення Голокосту і про збори кредитівки.

Як не переглядаємо наші оба видання – як „Свободу", так і „Український тижневик", не знаходимо ні одного повідомлення про якийсь концерт чи інший спосіб святкування, яке годиться переводити у березні, у місяці, призначеному на відзначення нашого Кобзаря. Одне одиноке було проголошене традиційне у Науковому товаристві ім. Шевченка відзначення роковин патрона, разом з Українською Вільною Академією Наук, яке саме відбулося останнього тижня.

Але на цьому відзначенні було, як звичайно, небагато публіки, і це з рядів членів обох наукових установ.

А де широка українська публіка Нью-Йорку? Чи немає у нас вже ані відповідних акторів для прочитання декількох поезій, ані хору, що заспівав би декілька пісень до слів Кобзаря? Чи немає членів нашої широкої громади, які були б зацікавлені в участі та підготуванні традиційного відзначення нашого найбільшого поета?

Якось дивно відчувати таку байдужість до підготування та переведення таких свят, як саме відзначення роковин Тараса Шевченка. Та ж довгими роками саме це свято було більш ніж традиційним – це було немов закон для української громади, немов свято на рівні з релігійними, як одне, спільне, якого не ділили ані партійні, ані релігійні різниці у нашій громаді.

Традиційне відзначування роковин Тараса Шевченка – це було впродовж довгих років оте спільне свято, до якого стояли у співпраці усі члени української громади, до якого не було застережень, критики чи байдужости. Це свято відзначування у кожному віці, з кожною релігією, з кожною публікою.

Чи можна його так залишити осторонь, так збайдужніти чи так „забути" про важливість і про значення оцих слів Великого Кобзаря, що так часто насуваються на думку усім тим, що вивчили їх у дитячому віці? А може, тепер вже прийшла до голосу оця вікова група українців, мешканців США, для яких вже нічого не кажуть слова Шевченкового „Заповіту" чи інших його так пророчих слів? А може, тепер прийшла до голосу в українській громаді така вікова група що вже питається: „Шевченко – гу?". Насувається десяток запитань, на які не маю відповіді.

Одне певне, що сьогодні календар показує 11 березня, а на сторінках „Свободи" немає ні одного повідомлення про Шевченківські святкування.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Харчі готували в нашому помешканні

Мій чоловік Михайло Ґоян від 1991 року проживає в Україні. „Помаранчева революція" піднесла всіх українців не лише в Україні, але і в діяспорі. Коли Михайло мені подзвонив і попросив допомоги для Майдану, то я відразу відгукнулася.

Я дуже горда, що прийшов час, коли наш народ, а головно наша чудова молодь, стала тим поштовхом, який закінчився успіхом, і ми спільно перемогли. Ми вдячні Валентині Соловій і всім, хто їй допомагав носити харчування для демонстрантів. Мені жаль, що я не могла бути там і допомагати в цій великій потребі. Все це відбувалося в нашому помешканні, близько Майдану. Але я розчарована нашими людьми в Австралії, які є великі патріоти на словах, а коли треба було дати грошей на підтримку Майдану, то вони витягнули пару мізерних долярів, хоч ми знаємо, що ці люди – не бідні, а навпаки, багатші за нас. Але нехай це буде на їхньому сумлінні. Жити для свого народу і для своєї держави – це свята справа. Наша велика подяка чудовій молоді і всім тим, хто вистояв на Майдані, прийшов час, щоб і ми могли дихати свіжим повітрям свободи на своїй рідній землі.

Марія Ґоян,
Аделаїда, Австралія

Ми були єдиною родиною

З великою приємністю прочитала статтю, яка появилася 4 лютого під заголовком „З Клівленду до Вашінґтону – на вибори Президента". Її написали Євгенія Бенко, Петро Твардовський та Василь Ліщенецький.

Цікаво було читати спостереження наших гостей, які приїхали з Клівленду до Вашінґтону голосувати за Президента України.

Хочу лишень уточнити, що в організації харчування наших гостей брали участь Вашінґтонські церкви: католицький собор св. Родини, православний собор св. Андрія гостили виборців 21 листопада, а католицька церква св. Трійці приготувала торбинки харчів на дорогу. Контактером у Вашінґтоні на ці акції був Олександер Василенко.

Всі, що брали участь в цих виборчих акціях, були дуже зворушені, та відчували, що хоч ми не могли голосувати, – все ж причинилися до них з харчуванням тих, які приїхали виконати свій обов'язок – обрати Президента України. Тепер ми були справді один, зрілий народ.

Лариса Янів-Фонтана,
Сілвер Спрінґ, Мд.

Уточнення прізвища

У статті „86-ий Відділ СУА відзначив своє 40-ліття" („Свобода" від 18 лютого), на жаль, я написала два рази прізвище Наталії Змій з помилкою. Правильне прізвище – Змий.

Божена Ольшанівська,
Нюарк, Н. Дж.

Катерина Чумаченко – справжня українка

Дві жіночки з Донеччини приїхали на гостину в наше далеке місто за полярним колом і захотіли побувати в українській громаді, поспілкуватись, на власні очі побачити, як гуртуються українці в заполярному Мурманську. Знайомство відбулося на черговій пробі хору, проте розмова була і про болюче – про минулі вибори в Україні і новообраного Президента.

Жінки з України гнівно говорили про те, що Віктор Ющенко скоро позакриває всі шахти Донбасу і на них чекає тяжке безробіття. Тяжко переймалися і жалкували, що Москва „празєвала" Януковича і тепер не буде подвійного громадянства з Росією.

Найбільше ж їх дратувало, що дружина Президента – українка з Америки. Отут урвався мені терпець! Та аби донбасівці, сказала я, хоч трохи спромоглися стати такими українцями, як американські українці. „Нікагда і нізашто!", – аж підскочили мої опоненти. Відійшла я від гріха подалі.

Пригадався 1999 рік, коли мене шанобливо і доброзичливо приймали українці Америки. По приїзді до Мурманська я ще довго і зворушливо розповідала всім, які там справжні українці. В кожній українській родині - обов'язково хатній український міні-музей. Є музеї і справжні, великі... Українське радіо і „Рідна школа" для дітей. В українських церквах, а їх по всій Америці незлічимо, Служба Божа правиться українською мовою. Повсюди щиросердя і доброзичливість, хоча я для переважної більшости з них „східнячка" під кожним оглядом. Проте, визначалось і таке, чого неможливо було не помітити – американські українці (за винятком останньої новоприбулої хвилі) пильні, обережні і їх не піддурить жоден, хто улесливо пнеться в „українці". Пустопорожнє псевдоукраїнство вони помітять водночас, бо і самі „мічені" тяжким досвідом, сталінськими катівнями і великою любов'ю до України. Любов до свого українства прищепили вони дітям з мовою, піснями, танцями, способом українського життя. І не зраджують їхні нащадки, народжені на чужині, тієї пам'яті, того шанобливого пошанівку до прабатьківської землі, яку мали змогу побачити лише тоді, коли Україна зголосилася до Незалежности і стала вільною Державою. Вони все прочитали і розпитали у батьків про таку далеку, але рідну і омріяну Україну, і добре розуміються на будь-якому українському питанні.

То невже б спадкоємиця справжніх українців- патріотів Катерина Чумаченко глянула б на ворога України? Тільки бідні мисленням люди можуть припускати, що жінка, яка виросла в оточенні справжніх українських патріотів, могла б зв'язати своє життя з псевдоукраїнцем. Я певна, що дружина Віктора Ющенка є показником його чести, є ствердженням криштальної проби на політичному і загальнолюдському авторитеті свого чоловіка.

Наталя Литвиненко-Орлова,
м. Мурманськ, Росія

„Богогласник" – джерело українських коляд

Вже проминули Різдвяні свята, під час яких усі ми зі щирим захопленням співали українські коляди, щедрівки, прославляючи народження Ісуса Христа. За клясифікацією українського вченого Філарета Колесси, українські різдвяні пісні складаються з трьох основних пісенних груп:

1. Колядки – найдавніші народні пісні, що їх співали з дуже давніх віків на початку року, з приходом весни у березні, ще до реформи календаря Юлієм Цезарем, і продовжують їх співати й досі, але взимку, під час Різдвяних свят. („В полі, в полі плужок оре", „Ой, сивая та й зозуленька", численні колядки про військові походи та інші).

2. Щедрівки – також народні пісні, що їх співали (і співають) переважно дівчата (і діти) напередодні Нового року, вінчуючи водночас і господареві й господині та всьому родові. („Щедрик", Щедрий вечір, добрий вечір" та інші.).

3. Коляди – суто релігійні пісні, що змістом своїм пов'язані з народженням Ісуса Христа. („Нова радість стала", „Бог Предвічний" та ін.).

Мабуть, з уваги на те, що у колядках і щедрівках було дуже мало релігійного змісту, пов'язаного з народженням Ісуса Христа, монаший чин Отців-василіян, який у минулому мав свій монастир у Почаєві, взявся за дуже велике і достойне діло. Припускають, що приблизно у половині XVIII століття Отці-василіяни почали творити, а водночас організували й замовляли у тодішніх поетів і музиків релігійні вірші-пісні, присвячені народженню Ісуса Христа. У Почаївському монастирі Отців-василіян була у той час дуже успішна друкарня, і там друкували цінні наукові і богослужбові книги. Саме у Почаєві 1790 року появилося перше видання великої книги, що її Отці-василіяни назвали „Богогласник". У першому виданні цієї книги було вміщено 238 різних релігійних пісень, переважно коляд, тобто пісень, присвячених народженню Ісуса Христа. Хто творив слова й мелодії цих коляд (і пісень), – ми лише здогадуємося, але досі точно не знаємо. Не знаємо з декількох причин.

По-перше, монахи, зокрема східнього обряду, приймаючи вічні обіти, зрікаються не тільки своїх світських, власних імен, але й усе своє життя ведуть у повній покорі й посвяті на прославу Божу і цим немов би перекреслюють своє особисте „я", жертвуючи себе Богові.

По-друге, згідно з давніми візантійськими традиціями, малярі, іконописці і творці церковних поліхромій ніколи не підписували своїх творів, що були призначені виключно на прославу Бога. Цей принцип могли застосувати й Отці-василіяни, видаючи „Богогласник".

І по-третє, щодо творення віршів-пісень і мелодій (музичного оформлення) коляд, то у другій половині XVIII століття в Україні зберігалися ще досить тривкі традиції музичних цехів, діяли ще т. зв. мандрівні співаки, мандрівні дяки, послугами яких могли користуватися й Отці-василіяни, підготовляючи перше видання „Богогласника".

Після появи у Почаєві „Богогласника" 1790 року, – він швидко здобув собі популярність серед українського народу, бо подібних різдвяних величальних пісень релігійного змісту тоді майже не було або було дуже мало. Не диво, що цю книгу Отці-василіяни два рази перевидали у Почаєві 1805 і 1825 року, а згодом, після того, як російський уряд в 1831 році вигнав Отців-василіян з Почаєва і передав монастир Російській Православній Церкві, – у Львові вийшли друком ще два рази доповнені збірники „Богогласника": у 1850 і 1886 роках. Крім перевидань „Богогласника", у львівській та у перемиській епархіях Української Католицької Церкви окремо видавали багатотисячними тиражами т. зв. кантички, тобто співаники з багатими добірками коляд. Релігійні пісні-коляди з „Богогласника" впродовж приблизно одного століття тотально завоювали „ринок" українських різдвяних святкувань. Більше того, визначні українські композитори у другій половині XIX і впродовж усього XX століття музично обробляли ці коляди для хорів і вокальних ансамблів, надаючи їм ще багатшого мистецько-музичного та релігійного звучання. Це передусім о. Кирило Стеценко, Олександер Кошиць, о. Теофіль Купчинський з Поділля (Тернопільщина), який ще у XIX столітті музично прекрасно оформив „Не плач, Рахиле" та декілька інших коляд. А далі варто б згадати майже кожного другого-третього українського композитора, у тому числі таких визначних, як Микола Лисенко, Василь Барвінський, Станислав Людкевич, Андрій Гнатишин, Михайло Вериківський, Нестор Нижанківський, Я. М. Яциневич і десятки інших, що музичним оформленням коляд спричинилися до збагачення репертуару українських різдвяних пісень. Завдяки всім цим композиторам і отцям-Василіянам – український різдвяний репертуар пісень значно багатший і красивіший, ніж різдвяні пісні інших народів світу.Процес музично-мистецького оформлювання коляд (також колядок і щедрівок) триває до наших днів.

Але, на жаль, „Богогласник" як збірник і джерело українських коляд досі науково не вивчений. Авторові цієї статті відомо, що один з кращих дослідників української і світової пісенности, Григорій Нудьга, наприкінці 1960-их і на початку 1970-их років мав намір здійснити це. Однак, залякані реакцією совєтської влади на рух шістдесятників, вищі наукові кола і Києва і Львова, рішуче відмовили його від цього, бо він легко міг опинитись у тюрмі чи на засланні. Отож „Богогласник" і досі чекає свого дослідника, який розкрив би усі його таємниці і красу.

Орест Павлів,
Монреаль, Канада

Приятелі Студії Мистецького Слова

під спонзорством

Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню-Йорку

запрошують колишніх студійців та всю громаду вшанувати

90-ліття ЛІДІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ

та 40-ліття СТУДІЇ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА

неділя, 17 квітня 2005 р.

THE PIERRE
FIFTH AVENUE AND 61st STREET, NEW YORK

год. 12 – 2:30 по пол.

Весь дохід призначується на підтримку Студії Мистецького Слова та вистави заплановані на Ювілейний рік Студії.

За інформаціями просимо звертатися до
М. Кебало: (718) 291-4166

- -

Просимо відтяти зголошення та вислати на адресу:

Marta Kichorowska Kebalo 143-20 84th Avenue, Briarwood, N Y, 11435

Зголошую____________ осіб на святочний полуденок 17 квітня:

____

____

Залучую чек виписаний на „Ukrainian Stage Esemble" у сумі __________
($125 від особи)

(Просимо подати Вашу адресу та число телефону: ______________________

____

ДЯКУЄМО!

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

За культуру ми ще поборемось

Коли ми востаннє зібралися у наметовому містечку на Майдані Незалежности, Тарас Компаніченко сказав, що непогано було б записати пісні, які звучали у дні протесту. Втім, ідея виникла якось спільно – всі її підхопили, не було жодних суперечань стосовно авторських прав. Кілька разів зібралися у мене вдома, я записав усіх досить швидко. Потім вибрав найкращі варіянти.

Фестиваль „помаранчевої революції" має свою історію. Одна компанія надала простеньку апаратуру: два мікрофони, дві звукові колонки, які підключалися до автомобільного акумулятора. Ще були машини з екранами і відповідним обладнання – ми їх теж використовували як міні-сцени, зокрема – в самому наметовому містечку на Хрещатику. Просто на сходах ставили голосники, маленькі помаранчеві прапорці. Саме на Майдані відчувався брак революційних пісень: стрілецьких, козацьких, дум. Майдан був стратегічною точкою, до якої прикипіли об'єктиви телекамер, і вже на другий-третій день до сцени важко було проштовхнутися. А у тих людей, які випускали артистів на сцену, не було часу й можливости розбиратися, хто чого вартий. Режисер Тарас Грималюк казав, що там чималенька коробка з компакт-дисками зібралася, що їх приносили охочі виступити на Майдані.

Якщо говорити абстрактно – Україна перемогла, ми всі перемогли, і я радий за країну, за народ, за В. Ющенка, але мої власні інтереси – перемога української культури (і традиційної, і рок-культури) – програли. Я пов'язую це з перемогою кон'юнктурної музики, завдяки якій увага суспільства переорієнтовується на естрадну пісню і в цілому на спрощене сприйняття культури.

Дві прості причини такого стану: поперше, „нашоукраїнські" політики далекі від мистецтва. По-друге, через наближеність до політики саме естрадників і діячів поп-культури. Завжди і скрізь естрадні співаки тяжіли до кон'юнктури, до політики, натомість людям мистецтва не потрібна політична кар'єра, тому що їм зазвичай бракує енергії й суто політичного таланту. З іншого боку, гуманітарний і патріотичний рівень у них досить високий, тому й діяли вони у ці важкі часи, як належить патріотам, – а не використовували момент, бо це некоректно, незвично для них. Ті, хто вміє скрізь проштовхуватися, скористалися нагодою уповні. Втім, переконаний, що за культуру ми ще поборемося, а уряд дослухається до наших голосів.

Олег Скрипка,
Київ

(О. Скрипка – один з виконавців -презентерів компакт-диску „Дух не вмирає, дух не згаса...")

Справа, збуджена „помаранчевою революцією"

З перемогою „помаранчевої революції" в Україні розпочався непростий процес самочищення. Особливо велика праця чекає у східніх регіонах України, де купка олігархів протягом тривалого часу нагнітала атмосферу страху, безнадії та бездуховности. Це призвело до поширення серед значної частини населення України комплексу малороса, за яким стоїть зневага до української мови, культури і традицій нашого народу.

Принижене кучмівсько-медведчуківським режимом українське друковане слово знову набирає особливої ваги, спонукаючи народ думати, піднімаючи його з колін. Цьому, як ніколи, допомагатиме правдиве і пристрасне слово Митрополита Іларіона, увічнене свого часу канадськими українцями в десятках його унікальних книг, що побачили світ у Канаді, а тепер чекають слушного часу, аби прийти до того читача, кому вони колись призначалися – в Україну.

Тепер ці книги прагне перевидати в Україні створена нещодавно в Києві Фундація імени Митрополита Іларіона (Огієнка).

Завдяки небайдужим меценатам з Канади побачили світ такі книги: „Історія української літературної мови" (2001 р.), „Українська культура" (2002 р.), „Тарас Шевченко" (2002 р.), „Розп'ятий Мазепа" (2003 р.), „Богдан Хмельницький" (2004 р.), „Свята Почаївська Лавра" (2004 р.). Тепер готується до друку „Слово про Ігорів похід". Надзвичайно важливо видати для бібліотек і навчальних закладів східніх областей України такі книги Митрополита Іларіона: „Українська Церква", „Українська Церква за час руїни", „Моє життя", „Постання азбуки і літературної мови у слов'ян", „Українська патрологія".

Закликаємо людей доброї волі та установи, яким сучасні події та потреби Україні є близькі, стати меценатами видання цих книг. Кошт друку 2,000 примірників однієї книги – 6,000 канадських долярів. За докладнішими інформаціями звертатися до: Anne F. Ralko, 79 Thornhill Bay, Winnipeg, MB R3T 3W4.

Співголови Фундації ім. Митрополита Іларіона (Огієнка):

Проф. **Микола Тимошик**
(від України)
Прот. д-р **Степан Ярмусь**
(від Канади)
Анна Фігус-Ралько
(від Канади)

Українські дороги в майбутнє ведуть обабіч Бугу

„Свобода" отримала цей лист від редакції журналу „Над Бугом і Нарвою" з проханням надрукувати. Подаємо з скороченнями.

Перемога „Помаранчевої революції" пробудила і в нас, українців поза межами України, нову надію. Надію на те, що врешті наблизиться до завершення процес впорядкування українського духовного простору і будуть невтралізовані руйнівні для національного самоствердження міти. Одним з таких мітів було плекане протягом багатьох післявоєнних десятиріч переконання про Буг як кордон, який відділяє Україну від зовнішнього світу. Але ж історія показує нам зовсім інший образ цієї ріки. Її течія сторіччями була комунікаційним шляхом, ниткою, на яку нанизувалися землі на обох його берегах, на яких жили ті ж самі русини-українці – Галичина з Белзчиною, Волинь з Холмщиною, Берестейщина з Підляшшям. Персональним втіленням соборности цих земель була особа князя і короля Данила, адже без згадки про нього і його нащадків неможлива історія як Володимира Волинського, Галича і Львова, так і Ярослава, Перемишля, Холма, Берестя та Дорогичина.

На жаль, в історії є не лише прямі шляхи та дороги, але й бездоріжжя та манівці, блукати котрими довелося й націям-сусідам – українцям та полякам. І коли в початках XX сторіччя настав час відбудови „національних господарств", виявилося, що немає між ними необхідної запоруки доброго сусідства – загальновизнаної межі, а Україна й Польща, як сіямські сестри, зрощені цими пограничними землями, які політичні еліти обох націй вважали своїми. Спроби їхнього розділення виявилися не прецизійною хірургічною операцією, а звичайним різанням по живому військовим багнетом і рубанням кістяка сокирою...

Вкінці, за участю чужих сил, проведено державний кордон й етнічно зачищено пограничні території. Потерпілим від цього українцям і полякам залишився біль й почуття кривди та втрати – перші сумують за забужанськими „етнічними землями" та „княжими столицями", другі за „польскістю Львова" та взагалі за „кресами всхοдніми". Але ж як довго можна жити роздумами про те, скільки хто кому поля приорав, рікою сліз не доплинемо в майбутнє... Тому, хоч думаючи про Лемківщину, Надсяння, Холмщину й Підляшшя - землі, які після 1944 року стали „Закерзонням" (хоч... саме через це вони вже зараз „в Европі"), не можна забути про сум, то все ж таки треба шукати краси. Наші предки з незапам'ятних часів будували свої оселі для мирного життя, твердині для захисту під час воєнних лихоліть та церкви для молитви Богові. І протягом тисячоліття створили вони тут красу, яка хоч і понівечена часом, збереглася в неповторних обрисах вцілілих ще дерев'яних церков та придорожніх каплиць і хрестів, в кам'яних пам'ятниках на могилах предків, в прикрасах сільських хат та в самому краєвиді, вписаному в людські душі й відображеному в творах рук та умів черговиx поколінь.

І ця краса щоденно звучить в Україні - в музиці національного гимну, автор якої, Михайло Вербицький (1815-1870), народився в лемківському селі Улюч та спочив на вічність у надсянських Млинах (неподалік від Ярослава, заснованого великим київським князем, якого нащадки нарекли Мудрим). Звучить ця краса в незабутніх віршах іншого сина Лемківщини, Богдана-Ігоря Антонича (1909-1937), найвидатнішого після Івана Франка поета Галичини; відчуємо її врешті в творах цих всіх письменників та мистців України, яких родове коріння виростає зі схилів Бескидських гір та нив Перемищини, Холмщини та Підляшшя. Хранителями та співтворцями цієї краси стараємося бути й ми, українці, які всупереч нищівним вихрам минулого втрималися тут, на батьківській землі, та зберегли пам'ять роду. В десятках церков і сьогодні відбуваються відправи у східньому обряді, в школах відбувається навчання української мови, діють суспільно-культурні організації (Об'єднання українців у Польщі, Об'єднання Лемків, Союз українців Підляшшя тощо), виходить преса, діють самодіяльні хори та колективи, працюють мистці та письменники.

Щороку від Лемківщини до Підляшшя відбувається цілий ряд імпрез – „Лемківська Ватра" (Ждиня, Лемківщина), „На Івана, на Русаля" (Зиндранова, Лемківщина), „На Івана, на Купала" (Дубичі Церковні, Підляшшя) та „Ніч Купали" (Посада Риботицька, Надсяння), Польсько-українські музичні зустрічі (Черемуха, Підляшшя), Фестиваль української культури „Підляська осінь" (Більськ, Підляшшя) тощо. Кожного року на ці культурні заходи організатори запрошують також виконавців з різних регіонів України. Окреме місце в культурному краєвиді займають музеї просто неба з пам'ятками української народної архітектури, організовані як державою (як у Сяноку, де презентована архітектура лемків, бойків та долинян) та виниклі з приватної ініціятиви – в Зиндранові (Лемківщина), Голі (Південне Підляшшя) чи Біловежі (Північне Підляшшя).

Отже, навіть ця невеличка жменька фактів та імен показує, що Лемківщина, Надсяння, Холмщина і Підляшшя, незалежно від ліній сучасних політичних кордонів, є невід'ємною частиною українського національного простору – тут народилися люди й відбувалися події, без яких українська історія та культура були б набагато бідніші. Зрештою, досі українство тут – це не лише минуле, але й живий, творчий потенціял, котрий можна використати в інтересі України та українсько-польського порозуміння.

Тому нашим натуральним прагненням є, щоб в календарі подій, передбачених в рамках „Року України у Польщі" вписати також заходи, які б ширше показали постійну присутність українських акцентів в історичному та культурному краєвиді сучасної Польщі. Першим заходом цього року може бути відкриття каплиці-пантеону над могилою Михайла Вербицького в Млинах, побудованої з ініціятиви Львівської обласної адміністрації та за сприяння органів державної влади і місцевого самоврядування Польщі.

Зрозуміло, що така подія не могла б відбутися без присутности перших осіб обох держав. Для Президента України не була це перша зустріч з українськими місцями Підкарпатського регіону, адже ще у вересні 2003 року, під час чергового Польсько-українського форуму в Криниці, В. Ющенко поклав квіти на могилі всесвітньовідомого лемка, маляра-примітивіста Никифора Криницького (Епіфана Дровняка), зустрічався з представниками Об'єднання українців у Польщі та Об'єднання лемків. Хочеться тут пригадати і слова В. Ющенка під час минулорічних урочистей в Батурині: „Хто забуває власну історію, не має нормального майбутнього".

На обох боках міждержавного кордону, проведеного орієнтовно за лінією, накресленою у 1920 році англійським міністром Керзоном, залишилися сліди минулого: польського в Україні й українського у Польщі. І зараз цей вцілілий історично-культурний багаж має стати взаємним вічним депозитом, про який обидві нації й держави повинні дбати як про своє власне духовне багатство - щоб врешті мати нормальне майбутнє.

Юрій Гаврилюк,
м. Більськ на Підляшші, Польща

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

XXV Шевченківська конференція

НЮ-ЙОРК. – В суботу, 5 березня, в приміщенні НТШ-А відбулася річна Шевченківська конференція, з участю представників Української Вільної Академії Наук та її головою д-ром Олексою Біланюком у проводі. Співучасниками конференції були також Український науковий інститут Гарвардського університету і Гаріманський інститут Колюмбійського університету.

Конференцію відкрила д-р Лариса Онишкевич, голова НТШ-А, вдумливим словом про 25 спільних Шевченківських конференцій, які пройшли впродовж років та з яких кожна мала відповідний зміст та відповідне значення. Почин до цих спільних Шевченківських конференцій дали голова НТШ-А Ярослав Падох і Юрій Шевельов, голова УВАН-у, з підтримкою Омеляна Пріцака і Григорія Грабовича. Л. Онишкевич підвела підсумок минулих конференцій, на яких було майже 100 доповідей, виданих у двох збірниках. Завданням конференцій було плекання кадрів нових науковців з українознавства, як також несення інформації про Т. Шевченка в англомовний світ. У висліді щорічних конференцій зросло зацікавлення Т. Шевченком, яке сьогодні, на думку доповідачки, слід використати як тут, так і в Україні, бо саме в Україні є до того тепер відповідний науковий клімат. Завданням конференцій, на думку голови НТШ-А, є також плекання шевченкознавства в українознавстві. Питанням, чи не пора переосмислити свої завдання в тому напрямі, д-р Л. Онишкевич закінчила своє слово.

На конференції в НТШ

Першою з доповідачок була д-р Анна Процик (УВАН), яка говорила про Т. Шевченка і велику польську еміґрацію, аналізуючи вплив польської літератури на Т. Шевченка і приязнь Т. Шевченка із польськими поетами, особливо з Б. Залєським.

Другим доповідачем був д-р Михайло Найдан, який зосередився на перекладах поезій Т. Шевченка на англійську мову, причому їхню українську версію читала А. Березовенко.

Останнім доповідачем був д-р Григорій Грабович (УНІГУ), який цікаво аналізував малярство Т. Шевченка, підкреслюючи це відповідними прозірками з картин поета. Він звернув увагу на доволі часте поєднання цих двох „муз" у творчості відомих творців. Однак підкреслив, що великі мистці Заходу не займали таких національних позицій, як Т. Шевченко. Він також звернув увагу на те, що Т. Шевченко спершу малював, а щойно відтак почав писати вірші, тому є великий вплив його мистецтва на поезію. Закінчив низку доповідей своїм слово президент УВАН д-р Олекса Біланюк, підкреслюючи, що ми маємо щастя святкувати Україну „з новим, праведним законом" та з надією, що уряд України зуміє виконати рішення „помаранчевої революції".

Дискусія доповідачів з учасниками конференції, якою вміло провадив д-р Василь Махно, продовжувалась ще довго при каві.

О. Кузьмович

Поклін Марусі В. Бек – в 40-ий день відходу у вічність

Ось уривок з листа від 27 листопада 1993 року: *„В мене була особлива причина познайомитись з Вами, коли я довідалась, що Ви є дочкою пані Наталії Чапленко. Напевно Вам відомо, що я була знайома з панею Чапленко ще в Коломиї. Вона була тоді пластовою полковницею, полку імені Орисі Завісної, а я – учерницею жіночої гімназії та пластункою. Часто приходилось нам співпрацювати. У прилозі пересилаю Вам знимочку, яку я видобула із своєї скарбниці спогадів. Це сценка з пластової прогульки в Карпати в 1923 році. Ми зфотографувалися з місцевими гуцулами, які гостили нас у своїй хаті (хижі). Ваша мати сидить в другому ряді (внизу), третя з лівої сторони біля сл. п. Орисі Шипайливої. Я сиджу з другого боку з мандоліною в руках, біля гуцула, що грав на цимбалах... Сподіюсь, що може ця знимочка справить Вам приємність як проблиск у минувщину... В належній пошані – Маруся Бек".*

Одержавши цього листа, я була заскочена, що це Маруся Бек, велетень жіночого руху та надзвичайних професійних, соціально громадських та політичних досягнень XX століття, з такою скромністю пише до мене. Цей лист започаткував наше листування, яке тривало аж до часу відходу у вічність Марусі Бек 30 січня 2005 року.

Про Марусю Бек я найбільше знала від матері та з преси. Не раз довелося мені слухати про початки розвитку Пласту в Коломиї, про патріотизм молодих пластунок, про любов до своєї Батьківщини, про боротьбу за оборону України та її поневоленого народу, про саму ідентичність бути українкою. Маруся Бек не тільки втілювала усі ці прикмети, але впродовж свого працелюбного життя використовувала кожну нагоду, зокрема на американській політичній арені, якої вона була учасником, щоб стати в обороні тих, які були поневолені, особливо жінок в часи комуністичного режиму Радянського Союзу.

Марія Вірджінія Бек народилася 29 лютого 1908 року у Форд Сити, Пенсильванія, у родині свідомих українських еміґрантів з Лемківщини, Анни і Михайла Бек, які зуміли виховати дев'ятеро дітей в українському дусі та традиціях. Після закінчення народної школи в Америці батьки вислали Марусю та брата Івана на Україну, де Маруся навчалася у жіночій гімназії в Коломиї. Це дало нагоду Марусі вивчити та удосконалити українську мову, історію та стати свідком боротьби за незалежність. Повернувшись до Америки в 1925 році, Маруся вступила до Пітсбурґського університету, де після одержання ступеня бакалавра продовжувала студії на юридичнім факультеті, який закінчила в 1932 році. Опісля здобула докторат з юридичних наук. Разом з братом Іваном вони заснували школи українознавства у Пітсбурґу, в яких самі навчали та постійно пригортали молодь до української церкви, громади. Згодом переїхали до Дітройту, Мишиґен, де Маруся здійснила свою надзвичайну політичну кар'єру, яку завершила, коли стала першою жінкою, обраною на пост президента Міської ради Дітройту.

1932 рік був роком першого конґресу від заснування Союзу Українок Америки в 1925 році, на якому молода юристка була головним доповідачем та виголосила зворушливу двомовну промову. Саме тут виявився її надзвичайний талант оратора, і вона собі усвідомила його важливість. У наступних роках Маруся організувала Відділи СУА у штатах Пенсильванія, Ню-Йорк та Мишиґен, включно з Окружною Управою СУА в Дітройті у 1933 році.

Союзянки Відділів Округи Дітройту увесь час підтримували, шанували, гордилися нею та любили свою Марусю. Від того часу Маруся брала участь у багатьох конвенціях СУА. У 1993 році Союз Українок Америки надав Марусі Бек найвище звання – Почесної членки СУА. Коли Союз Українок Америки готувався до конвенції в 2002 році, я одержала від неї копію її першої промови, яку я з великим захопленням прочитала та подивляла 24-річну молоду жінку, її енерґію, ентузіязм, позитивне наставлення – її візію. Та ось на 94-му році життя, рівно 70 років після її першого виступу, Маруся Бек виголосила зворушливу (не раз до сліз) промову, без клаптика паперу, без жодних записок. Молоді покоління союзянок, включно з новоприбулими з України, почули її могутню розповідь про жінку-українку, борця за Україну, берегиню її історії та спадщини. Маруся Бек сильно вірила, що, переступивши усі перепони, Україна стане господарем своєї держави. Піднесені на дусі союзянки заохотились до дальшої праці. Ніхто не міг передбачити, що це буде її остання промова на Конвенції СУА. (*Див. „Наше життя", жовтень 2002 року*).

Заснування Світової Федерації Українських Жіночих організацій у 1948 році Маруся Бек уважала великим надзвичайним кроком українського жіночого руху в діяспорі України. У своїй промові на відзначенні золотого ювілею СФУЖО в 1998 році у Торонто, Канада, вона підкреслила, що „в об'єднанні є велика сила, і українське жіноцтво зрозуміло і рішило творити це об'єднання, і скажу, що зробили це далеко наперед українських мужчин. Я молю Бога, щоб вклав в нас одну думку, що тільки в об'єднанні є дійсна сила. І коли ми приймемо цю правду, то зможемо придушити наші розбіжності, які б вони не були, політичні чи релігійні, станемо рука в руку одною лавою, і з нами, а не проти нас, піде наша молодь...". Завдяки Почесній членці СФУЖО Марусі Бек, від 1959 року СФУЖО проводить літературні конкурси для жінок, молоді та дітей.

У 2003 році Світовий конґрес українців, який відбувся у Києві, надав Марусі Бек найвищу нагороду та відзначив цю унікальну жінку медалею св. Володимира Великого. І на 95-му році життя, у супроводі Альберти Цєплої, Маруся Бек поїхала в Україну, патріоткою якої вона була продовж свого трудолюбивого життя. Почули її красномовність співвітчизники та делеґати діяспори з усіх кутків світу, від сходу до заходу. Неймовірним був факт, що вона зуміла захопити слухачів, які мов зачаровані слухали її слова бадьорости, патріотизму та любови до Батьківщини.

Маруся Бек, американка українського походження, зуміла поєднати та удосконалити своє професійне становище у політичному американському світі та пробити дорогу другим жінкам в Сполучених Штатах Америки. Вона зуміла поєднати американську приналежність та свою українську ідентичність-спадщину. Вона використовувала свою позицію як президент Міської ради Дітройту в обороні поневоленої України, де тільки могла. Після її виступу у Клівленді, Огайо, 30 травня 1965 року у вшануванні Кардинала Йосифа Сліпого, якого вона назвала „Святим борцем за волю України" (Saintly Freedom Fighter of Ukraine), її промова англійською мовою, за рекомендаціями сенатора Франк Дж. Лауше (Frank J Lausche) повністю стала частиною Конґресового звіту США від дня 6 серпня 1965 року під #18926 (Congressional Senate Record #18926). Це тільки один приклад, а їх можна подати значно більше.

Маруся Бек у 2001 році в день 93-річчя.

Один лист до мене Маруся Бек закінчила словами: „Хай сонце завжди світить через Ваше віконце!", і підписала: „Заморська дитина України – Маруся Бек".

Тут слід додати, що Маруся Бек була не тільки вірною заморською дитиною України, а також заслуженою громадянкою Сполучених Штатів Америки, зокрема міста Дітройт, Мишиґен. Для мене Маруся Бек є найбільш визначною та надзвичайною українкою в США XX століття, і я дякую Богові за те, що мені пощастило особисто з нею познайомитися, інколи спілкуватися та листуватися впродовж 12 років. Її листи – це мої найцінніші скарби, які вкладаю з глибокою пошаною до скарбниці спогадів про Почесну членку СУА д-р Марусю В. Бек.

Анна Кравчук,
Почесна голова СУА

1923 р., Коломия. В другому ряді – Наталя Стефанів-Чапленко, далі Орися Шипайло і Маруся Бек (з мандоліною).

Загальні збори товариства Об'єднання українців Америки „Самопоміч"

ВОРЕН, Миш. – 1 грудня 2004 року відбулися загальні збори в домівці товариства ОУА „Самопоміч". Голова Василь Колодчин відкрив збори, привітав присутніх і всі однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять померлих членів. До президії ввійшли: голова – Зенон Василь

evич, секретар – Ольга Гриньків. Протокол попередніх загальних зборів прочитала О. Гриньків, який прийнято.

Товариство „Самопоміч", відділ у Дітройті, існує вже 55 років, його завданням є допомога потребуючим в Америці, а особливо в Україні. Головою згаданого Товариства є довгі роки В. Колодчин, а референтом Суспільної опіки – Ліда Колодчин. В. Колодчин в радіо оголошує про потреби грошей чи одягу на висилку в Україну, а Л. Колодчин – потребуючим в Америці і Україні та новоприбулим з України з пошуком праці, меблів, транспорту до лікаря тощо. Крім того, з членами Товариства Г. Папіж, Марією і Ярославом Базюками відвідують хворих у лікарнях, в домах самітніх, чи у притулках для старших, зокрема перед Різдвом і Великоднем, з святочними дарунками.

Сліпим і калікам з Фонду „Брайла" Суспільна опіка кожного року дає по 20 дол., які доставляє довірена особа до їхніх мешкань у Львові. На прохання д-р Роман Колодчин уділює професійну допомогу тут потребуючим. Шумило Ірена помагає мешканцям Українського села при звороті податку за огрівання.

Вислано комп'ютери в Україну до університету і церковних організацій. Їх подарував д-р Р. Колодчин зі шпиталю, що купував нові. Висилку пакунків здійснено з грошевою допомогою, складеною особами з громади.

При товаристві „Самопоміч" є Клюб сеньйорів, якого головою є Володимир Гриньків. Клюб посилає також пакунки одягу й харчів до України: інвалідам у Чорткові, інтернатові у селі Лівчиці, Жидачівський район, трьом бібліотекам – в Луганську, Симферополі і Кам'янець-Подільському, жінці, що в аварії втратила доньку і свої ноги, вислали гроші на протези, спаралізованому хлопцеві в Надвірній – гроші на лікування, каліці без обох рук – гроші на протези, та потребуючим, що оголошуються в українських часописах.

Фінанси на висилку сеньйори здобували особистими датками і льотеріями, а в цім році одержали на дальшу працю від кредитівки „Самопоміч" 500 дол., а від кредитівки „Будучність" – 100 дол., за що Товариство сеньйорів складає щиру подяку.

Нова Управа на 2005 рік: голова – Василь Колодчин, заступник голови – Володимир Дигдало, секретар – Ольга Гриньків, скарбник – Ірина Шумило, референт Суспільної опіки – Ліда Колодчин.

Члени управи: Галина Папіж, Ярослав Базюк, Марія Базюк,Осип Бігун, Степан Феденко, Зенон Васильkевич, Люба Федорко.

Контрольна комісія: Любомир Липецький, Адріян Блюй, Йосиф Постоловський.

Сходини закінчено при дружніх розмовах та перекусці, приготованою Л. Колодчин і Г. Папіж.

Ольга Гриньків

Управа товариства ОУА „Самопоміч", Відділ у Ворені, Миш.

Сумівський баль дебютанток – свято юності

Дебютантки з ескортами танцюють менует.

СІКОКУС, Н. Дж. – Крайова управа Спілки Української Молоді Америки (СУМА) 5 лютого в готелі „Кравн Плаза" влаштувала баль дебютанток. Сумівська родина з приємністю представила 12 юначок з надією, що вони будуть творити штаб нових виховниць в СУМ-і та займуть відповідальні провідні функції в українській громаді.

Голова підготовчого комітету Євгенія Кузьмович-Блага відкрила 41-ий баль дебютанток і передала дальше ведення Олі і Павлові Фіґілям. Богдан Гаргай, голова Крайової управи СУМ, привітав присутніх і висловив визнання св. п. Корнелеві Василикові, який був одним зі засновників балю дебютанток, довголітнім головою організаційного комітету балю та культ-освітнім референтом Крайової управи СУМ. Одна з сторінок програмки балю була присвячена Корнелеві Василикові.

Після молитви під оплески гостей відбулося представлення дебютанток, їхніх ескортів та батьків дебютанток. Молоді пари встали до танцювального входу, який підготував молодий хореограф сумівських танцювальних ансамблів в Йонкерсі Гриць Момот.

В числі дебютанток (з ескортами) були: Каріна-Єлисавета Вінярська (осередок Гартфорд) з Христофором Русиняком, Наталя-Віра Глушко (осередок Нью-Йорк) з Тарасом Кулиничем, Христя-Мишел Дескевич (осередок Сиракюз) з Романом Палиликом, Наталя-Галина Кебало (осередок Гартфорд) з Петром Дробенком, Катя-Ана Клебен (осередок Випані) з Ериком вон Гофеном, Уляна-Марія Романів (осередок Пасейк) з Михайлом Бибельом, Моніка-Анна Савчук (осередок Йонкерс) з Михайлом Капітулом, Дженіфер-Ганя Сорано (осередок Гартфорд) з Петром Колінським, Ганя-Наталка Стройник (осередок Гошен) з Михайлом Павликом, Наталя Устименко (осередок Гартфорд) з Дамяном Щуром, Стефанія-Христина Шафран (осередок Гартфорд) з Христофором Йойдичем і Александра-Іванка Шкафаровська (осередок Йонкерс) з Маркіяном Фричом.

Дебютантка Стефанія Шафран чудово виголосила „Приречення дебютанток СУМ".

У своїх профільних портретах дебютантки представили мрії на майбутнє: Каріна Вінярська має бажання стати психіятром, Наталя Глушко – науковим дослідником, Христя Дескевич хоче працювати в ділянці медицини, Наталя Кебало – викладати історію та мистецтво в початковій школі, Катя Клебен хоче стати лікарем, Уляна Романів – малярем або займатися проєктуванням сцен, Моніка Савчук – психологом, Дженіфер Сорано – куратором музею та археологом, Ганя Стройник – вчителькою початкових кляс, Наталя Устименко хоче працювати в підприємництві, Стефанія Шафран хоче бути дизайнером внутрішніх устаткувань, Александра Шкафаровська – морським біологом.

Після презентації дебютанток уся сумівська родина спільно з гостями брала участь в забаві, для якої грали оркестри „Золота булава" і „На здоров'я". Багато молоді взяло участь в коломийці, яка тривала понад 30 хвилин і стала доказом любови до народних танців і вкладом у працю танцювальних гуртків, які існують майже в кожному осередку СУМ. Присутні забавлялися до ранку.

Орест Козіцький

Сумівські дебютантки 2005 року. *Фото: Wowk Photography*

„Доаєн" означає - провідник

Нотатки про 45-ий щорічний баль дипломатів у Чикаґо

Анатолій Гороховський

В середині 30-их років в нашому селі Козачівка, що на Вінничині, кінотеатру не було. Щоб подивитися фільм, люди добирались до районного центру - до Жмеринки. Дорога неблизька - майже десять кілометрів.

Якось старшокласники довідались, що у тому кінотеатрі показуватимуть фільм присвячений дипломатам. Гурт хлопців вирішив після лекцій махнути пішки до Жмеринки. Був холодний зимовий день, снігопад сліпив очі, дорогу замело, однак ми вперто йшли вперед, долаючи стихію.

До клюбу дістались ледве живі, однак фільм подивились і всю зворотну дорогу обговорювали його зміст. Все було нам зрозуміло, та ніяк не могли здогадатись, що означає слово „доаєн", яке неодноразово згадувалось у фільмі. Вирішили наступного дня звернутися до нашого вчителя історії Володимира Потульницького.

Ми поважали його за те, що він, окрім підручника, використовував додатковий матеріял. Коли ми вивчали повстання під керівництвом Устима Кармелюка, то В. Потульницький не тільки розповів, що народний ватажок народився і провів юнацькі роки неподалік від нас в селі Головчинці, а й повіз нас туди на екскурсію. Отож виявилося, що слово „доаєн" походить з французької мови і у перекладі на українську означає *провідник, старшина*, який представляє дипломатичний корпус у певній країні.

Минуло більше півстоліття - я знову почув це слово. Було це так. Я зателефонував Генеральному консулові України у Чикаґо Борисові Базилевському у справі, яка стосувалась моєї майбутньої статті.

- Прошу пробачення, - відповів він, - однак зараз не можу продовжити розмову, поспішаю на зустріч з дипломатами, запізнюватись не маю права, бо я „доаєн". Запрошую вас взяти участь в цій зустрічі, яка, на мій погляд, має бути цікавою.

Довго умовляти мене не треба було, захопивши диктофон та фотоапарат, я помчав до готелю у центрі багатомільйонного міста.

Чим сподобалося Чикаґо дипломатам?

Напевно, не всі читачі знають, що в Чикаґо діє майже 80 Генеральних консульств, які представляють різні держави.

Чикаґо - великий культурний і промисловий центр. Третина високотехнологічної продукції США виготовляється у Чикаґо та на підприємствах штату. Мешканці міста гордяться знаменитою товарною біржею, добре розвинутою транспортною мережею. 32 сталеві маґістралі країни сходяться на місцевому залізничному вузлі, який вважається найбільшим у світі. Серед летовищ плянети рекордсменом за кількістю перевезених пасажирів протягом року вважається чикаґське летовище „О'Геро". Значний обсяг перевезень пасажирів та вантажів припадає на долю водного транспорту.

У Чикаґо діють всесвітньо відомі компанії „Боїнґ", „Моторола". Бюджет міста складає понад 4 мільярди долярів на рік. Це більше піввікового бюджету всіх африканських країн, разом взятих, за винятком Південно-Африканської Республіки.

Саме в Чикаґо видатний вчений Енріко Фермі у 1942 році вперше одержав ядерну реакцію. В Чикаґо більше лавреатів Нобелівської нагороди, ніж, скажімо, в Росії. Першу Нобелівську нагороду за зміцнення миру отримала у 1931 році американка Джейн Адамс. Вона створила у Чикаґо організацію, яка допомогала емігрантам влаштовуватись у Новому Світі.

Ще один важливий показник. За останні роки з Чикаґо встановили побратимські взаємини 22 міста світу. Комітет „Чикаґо-Київ" очолює відома громадська діячка Марта Фаріон.

Щорічний традиційний баль

Чикаґо - місто оригінальної архітектури, зокрема споруд, де проводяться міжнародні з'їзди, конференції, виставки. Славляться своєю майстерністю також художники, скульптури, дизайнери. Свій високий хист вони продемонстрували в оформленні танцювального залу готелю „Гілтон", в якому відбувся баль дипломатів. Картини, що прикрашають стелю і стіни залу, декоративне скло, кришталеві люстри, підлога, застелена килимами з загадковими малюнками - все це створювало справді святковий настрій.

Заля гомоніла багатьма мовами, своїм національним одягом виділялися дипломати, які представляли країни Азії та Африки. Гості, а їх було понад 500, сіли за гарно прибрані столи, а до мікрофону підійшов даєн консульського корпусу Борис Базилевський. Він привітав своїх колеґ із 45-им щорічним традиційним балем, який цього разу був присвячений наданню фінансової допомоги країнам, котрі потерпіли від цунамі.

Керівник консульської установи Індонезії у Чикаґо Дуалай Пасаріву розповів, якого лиха завдала стихія населенню його країни, від імені свого уряду і народу подякував присутнім за активну допомогу Індонезії. Генеральний консул з Ліберії Олександер Полей Габай також повідомив, що ООН надала його країні велику допомогу. Після урочистої частини почалася вечеря - з американським вином, канадською рибою та різними східніми стравами.

Наступного дня газета „Чикаґо Трибюн" присвятила цій події докладний репортаж.

Доаєн в Чикаґо

Тепер мені залишилося познайомити читачів з даєном консульського корпусу Чикаґо - Генеральним консулом України на Середньому Заході Америки Борисом Базилевським.

Шість років тому у розпалі літнього недільного дня, коли Чикаґська Українсько-Американська федеральна кредитова спілка „Самопоміч" проводила на березі озера свій традиційний „Веселий день", я довідався, що серед гостей є щойно призначений Генеральний консул України у Чикаґо Борис Миколайович Базилевський. Тоді ми й познайомилися і з того часу взаємини між нами міцніли.

І все ж у біографії Генерального консула були для мене деякі „білі плями". Заповнити їх допоміг якраз баль дипломатів. Коли скінчилось свято і гості роз'їхались, Борис Миколайович присів разом з дружиною Юлією на дивані і сказав мені:

- Тепер я до Ваших послуг, готовий дати для газети „Свобода" обіцяне інтерв'ю...

- Як і коли Ви, український дипломат, стали доаєном чикаґського консульського корпусу?

- Справа тут не в національному походженні. При виборі старшини дипломатичного корпусу береться до уваги перш за все стаж праці на дипломатичній посаді в даному місці. Доаєном я став у травні 2004 року.

- Яким колом проблем займається доаєн і якими правами він наділений?

- Коло питань досить широке. Це представництво та захист наших інтересів перед владою країни перебування, координація діяльности консульського корпусу, організація спільних заходів. Тобто це не стільки права, скільки обов'язки. Що два місяці я організовую зустрічі керівників консульських установ, пропоную колеґам порядок денний, різні актуальні питання, які підказує саме життя. При доаєні створюються виконавчі групи, які сприяють втіленню у життя рішень прийнятих на зустрічах керівників консульських установ.

- Під час свята Ви мали численні зустрічі з колеґами. Мабуть, вони цікавилися подіями в Україні?

- Справді так. Ледве не кожний Генеральний консул вважав своїм обов'язком підійти до мене, в знак солідарности потиснути руку і висловити на адресу українського народу щире захоплення. Додам, що на адресу нашого консульства надійшла велика кількість привітань від колеґ-дипломатів, від американських політиків, від українських громадських організацій та окремих громадян. А Генеральний консул Голяндії розповів мені, що в його країні помаранчевий колір має особливе значення: ця країна виборола свою незалежність саме під помаранчевими прапорами. Користуючись нагодою, хотів би висловити щиру подяку усім, хто прислав до мене вітальні листи з добрими побажаннями, хто висловив впевненість в тому, що український народ, ступивши на шлях демократичного розвитку, здобуде належне йому місце серед европейських держав.

- Чи спілкуються між собою дружини керівників консульських установ?

- Дружини дипломатів створили жіночу спілку консульського корпусу. Його президентом є моя дружина Юлія, лікар за фахом. Члени цієї добровільної організації займаються благодійними справами, тепер їхні зусилля зосереджені на наданні допомоги дітям в Азії, які постраждали від цунамі. Члени спілки активно знайомляться з національною культурою країн, представлених в Чикаґо консульськими установами. Наприклад, за ініціятивою президента спілки була влаштована екскурсія в український район міста. Дружини дипломатів побували в Національному музеї, де ознайомилися з історією України, її здобутками в галузі науки, літератури, мистецтва.

Стало вже традицією знайомство членів клюбу з національними кухнями. Час від часу влаштовуються показові обіди чи вечері.

- Під час виступу на балі Ви згадали, що Ваш дід був священиком. Де і коли це було?

- Родовід Базилевських вимагає окремої розповіді. На початку XX століття цей рід брав активну участь у національно-визвольних змаган-

(Закінчення на стор. 17)

Генеральний консул України в Чикаґо Борис Базилевський (перший справа) з учасниками балю дипломатів.

УКРАЇНА І СВІТ

В. Ющенко – серед студентів і професорів Львова

ЛЬВІВ. – 16 лютого Президент України Віктор Ющенко, в супроводі секретаря Ради національної безпеки та оборони Петра Порошенка, міністра юстиції Романа Зварича, міністра внутрішніх справ Юрія Луценка відвідав Львів, щоб представити місцевому громадсько-політичному середовищу нового голову Обласної державної адміністрації Петра Олійника.

Президент також зустрівся зі студентами та ректорами львівських вищих навчальних закладів, відвідав Митрополичі палати на Святоюрській горі, де мав зустріч з Верховним Архиєпископом УГКЦ Любомиром кардиналом Гузарем, побував у крипті, де поховані Митрополит Андрій Шептицький і Патріярх Йосиф Сліпий.

Розмова Президента з академічною спільнотою Львова в Дзеркальній залі Національного університету ім. І. Франка переважно стосувалася проблем в освіті.

Як висловилася професор Марія Зубрицька, евроінтеґрація держави починається з евроінтеґрації студентства. Прикладом недосконалости сучасної освітньої моделі ректор ЛНУ професор Іван Вакарчук назвав невизнання Вищою атестаційною комісією вченого ступеня ректора Українського Католицького університету о. д-ра Бориса Ґудзяка, який у Гарварді був дипломований на доктора історії. Проблема невизнання державою диплому богослов'я, який дає Український Католицький університет у Львові неодноразово порушувалася на цій зустрічі. Зокрема ректор УКУ о. д-р Борис Ґудзак, звертаючись до Президента України, сказав:

„Я хочу подякувати Вам за все, що Ви робили і робите, але також сказати декілька слів від імені тих, які були готові покласти своє життя за Вас, тому, що вони бачили, що й Ви теж були готові покласти своє життя за них. Ось тут серед нас є Андрій Андрушків, студент 3-го курсу. Він кинувся під колеса авта, щоб урну з виборчої дільниці не віз представник місцевого адмінресурсу. Сьогодні ж українська влада, міністерство освіти, не потребує Андрія. В Андрія немає соціяльних ґарантій, пільгового проїзду в транспорті. Коли він показує посвідчення студента філософсько-богословського факультету, йому Україна каже „ні". І він, і його колеґи сьогодні хочуть почути, що Ви, пане Президенте, це питання вирішите. Біля Андрія сидить Оля Босак, випускниця УКУ. Це вперше за багато років історії християнства в Україні жінка здобула диплом богослова. На її плечі на початку січня ліг весь тягар організації акції „Різдво разом". І таким студентам, які сьогодні пишуть статті на богословські теми, перекладають Платона, здійснюють проєкти всеукраїнського значення, дуже бракує державного визнання".

Після цих слів ректора УКУ сталася подія, не передбачена протоколом. Президент України підійшов до Андрія Андрушкова і, обнявши його, завів з ним розмову. В свою чергу, Андрій подякував Вікторові Ющенкові за те, що той зумів пробудити в молоді революційний запал. Звертаючись до студентів, Президент підкреслив, що його кадрова політика спрямована на омолодження кадрів і закликав випускників активно входити в державні органи влади.

Ректор Іван Вакарчук запропонував Президентові від імені ЛНУ ім. І. Франка, УКУ та Національного університету „Києво-Могилянська академія" проєкт академічної автономії, коли сам університет визначає власну навчальну та науково-дослідницьку програму, надає вчені ступені та керується власним самоврядуванням. Віктор Ющенко з ентузіязмом підтримав таку позицію.

Наприкінці зустрічі Президент нагородив державними нагородами визначних людей Львова. Ордени „За заслуги" ІІ ступеня отримали ректор ЛНУ ім. І. Франка проф. Іван Вакарчук та колишній губернатор Львівщини Микола Горинь. Ордени „За заслуги" ІІІ ступеня Президент вручив ректорові УКУ о. д-ру Борисові Ґудзякові, ректорові Інституту фізкультури Мирославові Герцикові та голові правління АТ „Кредитбанк (Україна)" Степанові Кубові.

Щоправда, не обійшлося в цей день без протестів: студенти і професори просили Президента переглянути рішення щодо призначення Василя Кременя заступником Державного секретаря. Адже саме під час його керівництва міністерством освіти відчувався найбільший тиск на ректорів та звужувалися права вищих навчальних закладів.

Володимир Хіцяк

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 204, 361 та 5 Відділів УНС

З днем 1-го березня 2005 року, Відділ 204 та 361 були з'єднані з Відділом 5, новим секретарем якого обрана:

МАЯ ЛЕВ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Ms. Maya Lew
245 East 25th St. #8G.
New York, NY 10010
Tel.: (212) 689-8894

„Доаєн" означає...

(Закінчення зі стор. 15)

нях, зокрема в армії гетьмана Скоропадського. У 1937 році діда, який був учителем і священиком, палким патріотом України, заарештували енкаведисти і згодом розстріляли.

– А яка була доля Вашого батька?

– Під час Великого голоду мій батько був директором школи на Уманщині. За те, що не здав владі два мішки висівок, а використовував їх, щоб годувати дітей, був заарештований. Йому вдалось вирватися з „обіймів" енкаведистів, довгий час переховувався. Після війни мого батька, без вини винного, ледь не засудили до смертної кари, а врятував його Микола Бажан. Він добився зустрічі з Микитою Хрущовим і переконав його, що батько не є злочинцем. Незабаром батька випустили з в'язниці. Він влаштувався на працю у театрі імені Івана Франка, товаришував з Максимом Рильським, Миколою Бажаном, Павлом Тичиною, Володимиром Сосюрою, Амвросієм Бучмою, Юрієм Шумським, Дмитром Мілютенком, Олексієм Ватулею. Згодом батько працював на факультеті журналістики Київського університету. Серед його вихованців був В'ячеслав Чорновіл, який в студентські роки часто бував в нашій хаті...

– Скоро сповниться шість років вашого перебування на посаді Генерального консула України в Чикаґо. Що Ви вважаєте головними здобутками Вашої дипломатичної діяльности за цей час?

– Головним здобутком я б назвав інтенсивність нашої праці. Ми ведемо серед американського населення 10 штатів, включених до нашої Консульської округи, широку роз'яснювальну працю, спрямовану на знайомство з Україною, з її історією, з політичними, економічними та культурними зв'язками з Америкою. За нашого сприяння виникли дружні контакти кількох американських штатів з західніми та центральними реґіонами України.

Не можу не сказати про ролю дипломатів у „помаранчевій революції". Читачі, напевно, знають про те, що майже 500 їх відразу заявили про свою підтримку ідей революції і все, що могли, робили для її перемоги. В їх числі був я та віце-консул Олена Джелмач. Крім цього, я виступив з окремою заявою проти спроб тодішнього керівництва зфальсифікувати вибори.

Керівництво міністерства в Києві засудило мене і прийняло рішення про відкликання з Чикаго. В листі міністерства до всіх його закордонних установ засуджувалися виступи українських дипломатів на користь „помаранчевої революції". Окремо були виділені прізвища „небезпечної" групи, до якої входив я, посол України в Австралії та Генеральний консул в Торонто.

– Чи хтось з офіційних осіб заступився за Вас?

– Я дипломат, і знаю, як треба діяти. Окрім того, мене підтримували мої друзі з фракції „Наша Україна". До часу визнання перемоги Віктора Ющенка, його інавґурації та призначення нового уряду наді мною висіла загроза втрати праці. Хочу підкреслити, що Посол України в США Михайло Резнік зайняв в цій ситуації принципову позицію. Він твердо захищав українських дипломатів в США, які перебували під загрозою звільнення з праці.

– Як, на Вашу думку, будуть далі розвиватися взаємини між Україною та США, які надії покладаються на візиту Президента України до Америки на початку квітня?

– Я твердо переконаний, що перед нашими взаєминами відкриваються чудові перспективи, якщо взаємні бажання будуть втілюватися в реальні справи. Можна сподіватися, що будуть знайдені шляхи вирішення проблем, які раніше відкладались, маю на увазі зокрема поправку Джонсона-Веніка. Що стосується майбутнього візити Президента Віктора Ющенка до Америки, то як в Україні, так і в США покладаються великі сподівання на цю зустріч. Ми, дипломати, старанно готуємося до неї.

А наш Варварів...

(Закінчення зі стор. 5)

перекінчики Еймс і Гансен – не КҐБ – викрили купу американських аґентів, про яких КҐБ не знало. Себто за велику кількість „кротів" у своїх лавах мало б відповідати керівництво КҐБ. Тим часом його за це нагородили.

Як прихильник цього літературного жанру, мушу сказати, що книжка Черкашина відрізняється від інших тим, що автор взяв підхід шекспірового Меркуціо з п'єси „Ромео і Джульєтта": „Чума, чума обом родинам вашим". Він порівно критикує непорадки як в нашому ЦРУ, так і в своєму колишньому КҐБ. Він далі втримує зв'язки зі своїми колишніми противниками, а нині, як і він, пенсіонерами, і багато цитує зі спогадів своїх російських і американських колег. Він також вказує на вигадки у спогадах своїх колег і доводить, що часто вони пишуть речі, які мають на меті зробити їх більшими, ніж вони на це заслуговують.

Він також подає свою версію дивної справи Віталія Юрченка – совєтського чекіста, який перейшов до американців, у Вашинґтоні втік від ЦРУ, яке обіцяло йому солодке життя в Америці, і повернувся до Москви. І не був арештований!

Для українського читача в книжці наявний елемент певних подвійних стандартів. Як людина народжена за кордоном, Кость Варварів мусів пройти дуже серйозну перевірку („security clearance"), щоб дістати працю в Державному департаменті США і мати доступ до таємних справ. Як натуралізований американець він міг, мовляв, бути об'єктом шантажу. Тим часом і до Еймса і Гансена, як „тубильців", а у випадку Еймса ще й сина американського розвідника, була більша довіра. Вони були „свої хлопці", „одні з нас". Навіть коли Еймса почали підозрівати, він ще кілька років відвертав увагу при допомозі свого панібратства. Отак довірені „справжні" американці завдали великої шкоди Америці, а „прибраний" американець Варварів не піддався шантажеві, не зрадив.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Новий успіх української співачки в Мет-опері

НЮ-ЙОРК. – Без сумніву, цей виступ світової слави драматичного сопрана Марії Ґулеґіної, в опері Верді „Набукко" (14 лютого) був блискучим верхів'ям її мистецького досягнення. Тут обов'язково треба було бути присутнім, щоб пережити захоплення разом з усією публікою і ствердити оте все вище одушевлення переповненої чотиритисячної залі, яка аж пашіла буревійним захопленням, особливо при закінченні опери. Автор цих рядків, маючи досить чітке уявлення про успіхи цієї співачки, може цілком щиро заявити, що цей виступ був найуспішнішим її представленням у Ню-Йорку. В програмці опери були вичислені майже всі світові театри, де Марія збирала лаври за свій голос, за гру і красоту. Досконалою оркестрою диригував Дж. Левайн.

Інші співаки в головніших ролях, як баритон, король Вавилону Набукко, Микола Путилін, чи головний жрець, бас, Пата Бурчуладзе, також заслужили на похвальні оцінки. Добре виступила в меншій ролі Фенени меццосопрано Венді Вайт.

В першій частині опери Марія-Абіґаїль мовби розспівувала голос. Її темпераментні тони дзвеніли ясно понад потужним гомоном хорів. Її швидкобіжна кольоратура полонила. Проте саме у сцені закінчення опери Марія просто вразила публіку своїм драматичним сопраном – таким божеським співом пініссімо, який звучав як сон-мрія.

Отож уже тільки задля цього подиву гідного і зворушливого закінчення оперою було побувати на цьому вечорі. Зрештою, про саму оперу говорять і пишуть, що вона велика в кожному розумінні. Крім Марії-Абіґаїль, залишиться в пам'яті слухачів преславна визвольно-розмрійна пісня-гимн з цієї опери, що її хор, на бажання публіки, співав двічі. Належало б згадати теж, що давніше співав цю пісню, й то добре, наш мішаний хор „Думка".

„Набукко" піде тепер у Мет-опері ще кілька разів. А там прийде черга на одноразову і неповторну „Тоску" з Марією у цій ролі, що і досі не знаходить собі конкуренції у світі.

Патріція Каас в Києві

Леґендарна французька співачка Патріція Каас 6 березня прибула до Києва на гастролі. На фото: Патріція Каас з своєю нерозлучною супутницею – мальтійською болонкою Текілею, яку подарував їй французький кінорежисер Клод Лелюш, на київському летовищі Бориспіль.

Фото УНІАН

Концерт в честь „помаранчевої революції"

У Головній канцелярії УНС в Парсипані 20 лютого відбувся спеціяльний концерт, присвячений „Помаранчевій революції" в Україні. На концерті – перед понад сотнею слухачів – виступили відомий композитор і піяніст Мирослав Скорик і всім знаний співак-баритон Олег Чмир. На світлині спонзори концерту (зліва): Орест Цяпка – від Федеральної кредитової спілки „Самопоміч" в Нюарку та Парсипані, М. Скорик, Христина Козак – Головний секретар УНСоюзу, О. Чмир і Михайло Козюпа – голова УККА повіту Моріс. *Фото: О. Тритяк*

Помаранчева „After-Party"

МОСКВА. – Таку назву має фотовиставка, що відкрилася 1 березня у Культурному центрі України в Москві й присвячена „помаранчевій революції". Представляючи експозицію, заступник Генерального директора Центру Юрій Василенко сказав: „Події листопада-грудня 2004 року показали, що українська нація зформувалася і здатна відстоювати власні інтереси". Заступник голови Об'єднання українців Росії Юрій Кононенко розповів про працю українських громадських організацій Росії під час виборів, наголосив на потребі загальної праці задля підтримки дій народного Президента Віктора Ющенка, виконання основних завдань революції та допомоги Україні.

Підбираючи сюжети, організатори намагалися вирішити складне завдання – допомогти формуванню у московських відвідувачів виставки, дезінформованих через активну антиукраїнську діяльність російських ЗМІ ненависних до всього „помаранчевого" і навіть українського, тотожного уявлення про „революційну хвилю" народної згуртованости й прагнення до кращого майбутнього, що змінило Україну.

Яскраві образи, небайдужі очі, побут повстанців, винахідливість, дотепні гасла, світлини провідників революції, незабутні миті боротьби. На довершення було організовано показ одягу й атрибутики „революції". А „помаранчеві" пісні й записи виступів основних дійових осіб тих подій покликані були розкрити відвідувачам експозиції атмосфери Майдану, а разом і почуття кожної людини, яка вистояла там за вільний вибір і свободу своєї країни.

Юрій Безкровний

Літературний вечір А. Фрайліх в НТШ

Зліва: Л. Онишкевич, В. Махно, А. Фрайліх, Й. Ростропович-Клерк.

НЮ-ЙОРК. – Рідкісною імпрезою в Науковому Товаристві Шевченка, де тиждень за тижнем виступають з доповідями українські науковці з різних ділянок, можна уважати літературний вечір, що відбувся 19 лютого – в центрі уваги була поетична творчість д-ра Анни Фрайліх, професора польської мови Колюмбійського університету. Коріння цієї американки сягають нашого Львова. Поки ми почули її поезії польською мовою та їхні переклади на українську поета Василя Махна – керівника суботніх програм НТШ-А, дізналися про дивну долю польської поетки єврейського походження. Хоч вона народилася в далекому Киргизькому краю, куди її батьки втекли від німецько-нацистських переслідувань, досі не може забути „нашого" Львова, про який стільки гарного розповідала їй недавно померла мати.

Зі зворушенням слухаю поезії д-ра А. Фрайліх, й особливо вражає мене одна – як її мамі сниться вулиця Сикстуська у Львові, на якій довгі роки жила також наша родина. Саме на Сикстуській доля присудила моє місце народження, а разом з народженням – сантимент до поезій про наш спільний Львів.

Поезії А. Фрайліх писані польською мовою, яка найглибше, як ствердила поетка, промовляє до неї, мають назагал універсальний та типовий для емігрантів характер і, розуміється, тим вони, та ще зі щирим сантиментом авторки до Львова, промовляють до українських учасників імпрез в НТШ, що можна було відчути з теплих оплесків і теплої загальної атмосфери вечора.

Поетка розпочала його прозою, читаючи свою поезію в прозі на тему батька. Твір так і називається – „Ім'я батька" і пов'язаний з рідкісним єврейським іменем Псахе. Оцим спомином вона немов змалювала трагічну долю єврейських громадян передвоєнної, а відтак і воєнної Польщі.

Хоча і їй довелося разом з батьками стати тими „вічними мандрівниками", А. Фрайліх, здається, не має жалю до долі. З гумором та зрозумінням вона приймає свою скитальську долю, що повела її через Киргизію до Польщі, а відтак до Італії та США, де тепер пустила найсильніше коріння.

Як довідуємося, А. Фрайліх дебютувала як поетка у 1958 році, сьогодні має у поетичному доробку чотири збірки поезій та підготовляє п'яту. Також появилися її поезії у перекладах англійською і французькою мовами. Її поезії промовляють до нас тематикою, де стільки місця присвячено еміграційним почуванням, як і прищепленим мамою сантиментам до Львова. Тому зі зворушенням слухали ми її рецитацій на вечорі в НТШ, як і вмілі переклади їх на українську мову Василя Махна.

Зараз Анна Фрайліх викладає польську мову і літературу в Колюмбійському університеті, але далі поетична творчість є на першому місці. У її поезіях відчувається також внутрішнє належання до польської культури, а з тим, може, і почуття, таке характеристичне для усіх емігрантів. Тому не диво, що її поезія для нас особливо зрозуміла і що її так добре передає у перекладах Василь Махно.

Вечір поезій А. Фрайліх у домівці, в якій звичайно панує поважна наукова атмосфера, був справді вийнятковим. До його повного успіху причинився ведучий Василь Махно, який як людина з літературного світу зумів відповідно передати поезії А. Фрайліх українською мовою та змалювати живими кольорами сильветку цієї цікавої поетки, якої творчість та її зміст так дуже нагадують долю нашу – українських емігрантів.

О. Кузьмович

Гордість нашої літератури

20 лютого Рівненщина відзначила 100-річчя від дня народження свого славетного земляка Уласа Самчука. У Рівному і Здолбунові відкрито пам'ятники письменникові, у Дермані, де він народився і вчився, у гімназії поновлено його музей. Урочистості відвідали міністер культури Оксана Білозір, академік Микола Жулинський, голова Спілки письменників Володимир Яворівський та інші.

Улас Самчук – один з найвидатніших українських прозаїків XX ст. В 1982 році його було висунуто на здобуття Нобелівської нагороди, але відсутність достатньої кількости перекладів, реклями, а головне – країни, яка б представляла письменника, не дало йому можливости стати лавреатом.

Твори Уласа Самчука, а це близько 20 окремих видань, серед яких є дві монументальні трилогії – „Волинь" і „OST" – це хвилююча епічна розповідь про драматичну історію українського народу у XX ст. Ще за життя письменника визнано клясиком нашої літератури. Так склалася доля Уласа Самчука, що понад 50 років він прожив за межами України: в Польщі, Чехії, Німеччині, Канаді. Писав лише українською мовою і на все життя зберіг в серці любов до України.

Свої перші видатні твори „Волинь" і „Марію" письменник написав у Празі. Йому не було ще і 30 років, коли у Львові у часописі „Дзвони", була надрукована перша частина роману „Волинь" – „Куди тече та річка". Твір отримав багато схвальних відгуків у пресі. Письменника називали корифеєм українського письменства, ставили поруч з Гамсуном і Раймонтом, і пропонували роман вивчати в школі, що і сталося в незалежній Україні. Товариство письменників і журналістів імені І. Франка у Львові присудило Уласові Самчуку першу нагороду – за найкращий літературний твір. Майже одночасно з „Волинню" в 1933 році вийшов роман „Марія". Його називають романом-спалахом, найсенсаційнішим з творів письменника. Це перший в Україні твір про трагедію Голодомору.

Про празький період творчости Уласа Самчука згадувала дружина письменника Марія Зоц. Познайомилися і побралися Улас і Марія у Празі в 1929 році. Марія працювала в аптеці, вчилася в університеті. Матеріяльно жилося важко. Марія згадувала, що Улас писав вдень і вночі. Образ Марії в романі „Марія" перегукується з дитинством дружини письменника. Улас Самчук мав наміри присвятити роман дружині Марії, але він вийшов з присвятою українським матерям, які загинули голодною смертю в 1932-1933 роках.

Зате перше заокеанське видання „Волині" в Торонто надруковане з надписом: „Тій, що першою читала цю книгу, що її переживала і любила – Марії Зоц з пошаною присвячую. – Автор".

В Україні Улас Самчук побував в роки німецької окупації. Разом з Оленою Телігою вони перейшли нелегально кордон в липні 1941 року. На постійно поселився в Рівному і не раз відвідував своїх родичів і друзів у Дермані, Кременці, Тилявці. Старожили Тилявки згадували, як урочисто зустрічали свого знаменитого земляка і несли його на руках через все село. В Рівному Улас Самчук працював головним редактором багатотиражного тижневика „Волинь", В ньому друкувалися твори Олени Теліги, Євгена Маланюка, Олега Ольжича. В ті роки письменник вперше побачив Київ, подорожував Східною Україною. Свої репортажі друкував в тижневику. За статті націоналістичного характеру був заарештований німецькою владою. Про перебування в окупаційній Україні Улас Самчук розповів у своїх спогадах „На білому коні". „На коні вороному", які надруковано в Канаді і недавно перевидано в Україні. В післявоєнний період творчости Уласа Самчука видатною є об'ємна трилогія „OST", над якою він трудився 40 років. В ній відтворено панорама життя в Україні з 1917 року, кінчаючи повоєнним часом. В радянські часи його славетне літературне ім'я було осквернене і забуте, а твори вилучені з національної скарбниці.

В незалежній Україні повертається в рідний край літературна спадщина Уласа Самчука. Окремими виданнями вийшли „Волинь", „Марія", „На коні вороному", „На білому коні" та інші твори. На початку 90 років минулого століття на батьківщині письменника проведено перші наукові конференції, присвячені життю і творчості Уласа Самчука. В селі Тилявка відкрито музей письменника.

Тетяна Костенко

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, лютий 2005 р.

200 дол.	Банах Меланія	Вудбрідж, Н.Дж.
150	Банах Меланія	Вудбрідж, Н. Дж.
100	Бігун Ярослав	Вашінгтон, Д.С.
	Перейма Марта	Арлінгтон, Ва.
	Штандер Григорій	Лейквуд, Н.Дж.
	Воронка Роман	Мейплвуд, Н. Дж.
85	Храневич Оксана	Апер Монтклер, Н.Дж.
65	Волф Мері	Нептун Ситін, Н.Дж.
50	Дейчаківський Юрій	Норт Потомак, Мд.
	Якубович Дарія	Вест Лафает, Інд.
	Стецура Іван	Мідлбург Гай, Огайо
	Томоруги Марія і Ярослав	Кренфорд, Н. Дж.
45	Рейди Лариса	Лорейн, Огайо
	Рожанковський Ярослав	Енглвуд Клифс, Н.Дж.
	Януш Люба	Антіох, Іл.
35	Федик Мирослав	Фейрпорт, Н.Й.
	Артимів Модест	Філядельфія, Па.
	Бекерська Дарія	Таксідо Парк, Н.Й.
	Біраковський Богдан	Коледж Пойнт, Н. Й.
	Буренко Олег	Кристал, Фла.
	Дурбак Христина	Мавтенсайд, Н. Дж.
	Качарай Анна	Ню-Йорк, Н.Й.
	о. І. Лотоцький	Чикаго, Іл.
	Прокоп-Артимишин Лідія	Йорктавн Гайтс, Н.Й.
	Мостович Леонід	Понте Верда Біч, Фла.
	Оберишин Ярослав	Джамайка, Н.Й.
	Олийник Степан	Вашінгтон, Д.С.
	Петришин Володимир	Кренфорд, Н.Дж.
	Прокоп Мирослав	Ню-Йорк, Н. Й.
	Ратичі Галина і Ростислав	Едісон, Н. Дж.
	Слюсарчук Юрій	Монро, Н.Й.
	Стасів Роман	Конгерс, Н.Й.
	Сим-Ліпська Іванна	Дірфілд Біч, Фла.
30	Мельник Люба	Елмгерст, Н.Й.
	Підвербицький А.	Скенектеді, Н.Й.
25	Борачок Олег	Медісон, Віск.
	Коропецька Оксана	Балтимор, Мд.
	Кричик Олександер	Лорейн, Огайо
	Оришкевич Юрій	Парма, Огайо
	Шебунчак Богдан	Розленд, Н.Дж.
	Собко Йосиф	Ню Гейвен, Кон.
	Байко Петро	Парма, Огайо
	Гадзевич Катря	Торонто, Онт. Канада
	Голик Володимир	Торонто, Онт. Канада
	Караван Олег	Інвернес, Іл.
	Петришин Володимир	Кренфорд, Н. Дж.
	Семків Олександра	Рочестер, Н.Й.
	Щербанюк Григорій	Жолієт, Іл.
20	Думка Анна	Ню-Йорк, Н.Й.
	Моцюк С.	Палос Парк, Іл.
	Одежинська Лідія	Філядельфія, Па.
	Боднар Марта	Віндзор, Онт. Канада
	Дмитренки Віра і Петро	Маршфілд, Мас.
	Гавірко Зіновія	Дірфілд Біч, Фла.
	Гайовий Микола	Лудлов, Мас.
	Голинський Осип	Лівінгстон, Н. Дж.
	Рибіцька Лонгина	Кліфтон, Н. Дж.
	Соляник Віктор	Болдер, Кольо.
	Тершаковець Мирослава	Маямі, Фла.
	Кікта Володимира	Арвада, Кольо.
15	Болонка Василь	Бутвин, Па.
	Деревянко Олександер	Провіденс, Р. Ай.
	Гординська Василина	Брайтон, Миш.
	Кочман Олександра	Чикаго, Іл.
	Леус Іван	Роян, Кеб. Канада
	Шайди Софія і Пилип	Ст. Пол, Мін.
	Штомпіль Тимофій	Іст Гановер, Н. Дж.
	Сосяк Володимир	Колонія Н. Дж.
	Вальчук Володимир	Кергонксон, Н. Й.
	Хомяк Лев	Філядельфія, Па.
	Чомко Іван	Пасейк, Н.Дж.
	Чубенко Микола	Роял Овк, Миш.
	Ґазда Андрій	Ст. Клер Шорс, Миш.
	Ґлюх Роман	Мідл Вілидж, Н.Й.
	Горчинська Іванна	Чикаго, Іл.
	Глоба Борис	Вінчестер, Ва.
	Ілинський Борис	Вієна, Ва.
	Губчак Анна	Лейк Цюріх, Іл.
	Клюфас Юрій	Вестфілд, Н.Дж.
	Коновал Олександер	Арлінґтон Гайтс, Іл.
	Кровіцький Іван	Фармінґтон Гілс, Миш.
	Масляк Мар'ян	Лейквуд, Кольо.
	Микитей Надія	Рокі Гіл, Кон.
	Мисько Зорeслава	Філядельфія, Па.
	Ріба Меланія	Вексфорд, Па.
	Розак Петро	Філядельфія, Па.
	Савин Борис	Чикаго, Іл.
	Серафин Олександер	Трой, Миш.
	Шустак Степан	Айсліп, Н.Й.
	Воловодюк Володимир	Четам, Н.Дж.
	Задерей Андрій	Савт Бенд, Інд.
	Загайкевич Орест	Кренфорд, Н.Дж.
	Закревський Андрій	Мідл Вілидж, Н. Й.
11	Наконечний Михайло	Парма, Огайо
10	Андріюк Андрій	Іст Гановер, Н. Дж.
	Андрушків Роман	Мейплвуд, Н. Дж.
	Андрусяк Марія	Ворен, Миш.
	Бараник Роман	Ворен, Миш.
	Бенко Франко	Клівленд, Огайо
	Біланюк Л.	Валинґфорд, Па.
10 дол.	Боднар Люба	Парма, Огайо
	Боївка Михайло	Лорейн, Огайо
	Борковський М.	Йонкерс, Н.Й.
	Братач Євген	Далтона, Фла.
	Бричка Василь	Клірвотер, Фла.
	Бурий Тарас	Севен Гілс, Огайо
	Целевич Іванна	Мортон Ґров, Іл.
	Ханас Петро	Овк Лавн, Іл.
	Чайковська Наталія	Морис Плейнс, Н. Дж.
	Храплива Марія	Матаван, Н. Дж.
	Чарторийський Святослав	Бруклин, Н.Й.
	Чмола Ольга	Депю, Ню Йорк
	Данчук Павліна	Джерзі Сиці, Н. Дж.
	Данилюк Олександер	Рендол, Н. Дж.
	Духнич Ольга	Нюакр, Н.Дж.
	Дурбак Антонія	Куягога Фолс, Огайо
	Федій Олександер	Едісон, Іл.
	Федорончук Євгенія	Мавнтенсайд Н. Дж.
	Ґоляш Анна	Палатайн, Іл.
	Гординська Василина	Брайтон, Миш.
	Городецька Ольга	Кендал Парк, Н.Дж.
	Гриців Теодозій	Бреквіл, Огайо
	Григорович Семен	Карні, Н. Дж.
	Гуралечко Люба	Юніон, Н. Дж.
	Гусак Марія	Ню-Йорк, Н.Й.
	Іванців Михайло	Чатам, Н. Дж.
	Яцюк Анатоль	Рівієра Біч, Фла.
	Карпенко Андрій	Дес Плейнс, Іл.
	Кіць Василь	Френклін Парк, Н. Дж.
	Кобасяр Михайло	Йонкерс, Н.Й.
	Коцибала Святослав	Кротон он Гадсон, Н.Й.
	Колінко Оксана	Філядельфія, Па.
	Козак Калина	Гантінгтон Велі, Па.
	Козіцький Володимир	Йонкерс, Н.Й.
	Кріль Юліян	Джерзі Ситі, Н. Дж.
	Крупа Теодозій	Моріставн, Н. Дж.
	о. М. Куданович	Мінеаполіс, Мін.
	Кулинич М.	Джексон Гайтс Н.Й.
	Кулинич Петро	Йонкерс, Н.Й.
	Купчинський Ярема	Іст Бранзвик, Н. Дж.
	Кушнір Мирослав	Філядельфія, Па.
	Кузич Неоніля	Чикаго, Іл.
	Кузишин Оксана	Фордс, Н. Дж.
	Кий Лідія	Велінгсфорд, Па.
	Лавро Марія	Лонг Айленд Ситі, Н.Й.
	Левицька Віра	Ню-Йорк, Н.Й.
	Левицький Юрій	Філядельфія, Па.
	Лоґан Юрій	Ліітл Фолс, Н. Дж.
	Ломницька Дарія	Венис, Фла.
	Лонишин Юрій	Самарсет, Н. Дж.
	Лукачик Розалія	Мідл Вілидж, Н.Й.
	Мацюрак Володимира	Елмвуд Парк, Іл.
	Макух Григорій	Памона, Каліф.
	Мандибур О.	Гемстед, Н.Й.
	Мартиненко Михайло	Трентон, Н. Дж.
	Онишкевич Еліяс	Ірвінгтон, Н. Дж.
	Орлінс Іван	Лос Анджелес, Каліф.
	Палайда Дмитро	Парма, Огайо
	Пасічна Анна	Ст. Петерсбург, Фла.
	Пясецька Оксана	Сані Айлес, Фла.
	Плакида Надія	Раритан, Н. Дж.
	Попович Ярослава	Ст. Петерсбург, Фла.
	Поповський Остап	Коговз, Н. Й.
	Романів Звена	Філядельфія, Па.
	Рудик Михайло	Лонг Айленд Ситі, Н.Й.
	Рузон Андрій	Ленггорн, Па.
	Самотулка Дарія	Гілсборо, Н. Дж.
	Семущак Стефанія	Вудсайд, Н.Й.
	Сендзік Віра	Трентон, Н. Дж.
	Сєрант Василь	Асторія, Н.Й.
	Сєрант Іван	Ню-Йорк, Н.Й.
	Склепкович Б.	Ратерфорд, Н. Дж.
	Смик Роман	Кол Сиці, Іл.
	Сохан Неоніля	Мориставн, Н. Дж.
	Солонинка Михайло	Мінеаполіс, Мін.
	Стахів Денис	Мідлсекс, Н. Дж.
	Станьки Христина і Юрій	Ютика, Н.Й.
	Стебельська Лідія	Йонкерс, Н.Й.
	Стріблицький А.	Форд Вейн, Інд.
	Сидорак Ярослав	Гілсборо, Каліф.
	Сидоряк Тамара	Ню-Йорк, Н.Й.
	Татаренко Степан	Кліфтон, Н.Дж.
	Тенюх Яким	Вайт Плейнс, Н.Й.
	Ткач Степанія	Монро Твп. Н. Дж.
	Вальчук Юрій	Анандейл, Н. Дж.
	Борискевич-Бойд Володимир	Лейк Сузі, Фла.
	Вербицький Лев	Вудсайд, Н.Й.
	Вес Володимир	Манагавкін, Н.Дж.
	Вох Дмитро	Іст Гановер, Н. Дж.
	Волошини Марія і Григорій	Форест Гілс, Н.Й.
	Ягла Віліям	Ленсдейл, Па.
	Жданів Ярослава	Брайтон, Миш.
	Баско Дмитро	Ворен, Миш.
	Цап Василь	Стратфорд, Кон.
	Хома Іван	Бруклин, Н.Й.
	Дитиняк Марія	Едмонтон, Ал. Канада
	Гладилович Адольф	Монреаль, Кве. Канада
	Гошко Володимир	Пискатавей, Н. Дж.
	Кортчмарик Франко	Монреаль, Кве. Канада
	Крамарчук Мирон	Ст. Антоні, Мін.
10 дол.	Опарик Танасій	Елдред, Н. Й.
	Орисюк Віліям	Ванкувер, БК. Канада
	Панчук Ярослав	Чикаго, Іл.
	Пашковська Неоніля	Торонто, Онт. Канада
	Петрів Катерина	Самервіл, Мас.
	Полотнянка Ірина	Ґлендейл, Каліф.
	Пундій Павло	Чикаго, Іл.
	Руснак Ірина	Рочестер, Н.Й.
	Саєвич Степанія	Чикаго, Іл.
	Стельмах Анна	Віліямсвіл, Н.Й.
	Столярська Анна	Омага, Небр.
	Телюк Наталія	Стемфорд, Кон.
	Веремчук Іванна	Вінтер Спрінґс, Фла.
	Ициняк Іван	Пасейк, Н. Дж.
	Завійська Марія	Маямі Біч, Фла.
8	Стельмащук Михайло	Валтимор, Мд.
5	Бабяк Іван	Амстердам, Н.Й.
	Бойко Христина	Спрінгфілд, Ва.
	Царик Ростислав	Фредонія, Н.Й.
	Цинайко Василь	Юніон, Н.Дж.
	Дорожинська Марія	Норт Порт, Фла.
	Дитиняк Володимир	Картерет, Н.Дж.
	Ференцевич Ірина	Гілсдейл, Н. Дж.
	Форись Юрій	Літсдейл, Па.
	Ганушевська Іванна	Норт Провіденс, Р. Ай.
	Ганипсяк Йосиф	Бафало, Н.Й.
	Гончак Іван	Йонкерс, Н.Й.
	Гупало Ярослав	Чикаго, Іл.
	Іваничко Ілляна	Норт Порт, Фла.
	Каркоць Михайло	Мінеаполіс, Мін.
	Кутинський Ярослав	Голивуд, Фла.
	Льорх Степан	Гантер, Н.Й.
	Луцик Олександра	Бетесда, Мд.
	Макійчик Василь	Стретсфорд, Кт.
	Малицький Олександер	Калгари, Ал. Канада
	Мартинів Галина	Норт Порт, Фла.
	Масна Анна	Парма, Огайо
	Мельничук Едвард	Кренфорд, Н.Дж.
	Молодовець Катерина	Честер, Па.
	Одежинська Марія	Колорадо Спрінгс, Кол.
	Ріщак Ярослав	Голанд, Па.
	Шмідт Марія-Слава	Юніондейл, Н.Й.
	Верецький Василь	Філядельфія, Па.
	Васічко Іван	Картерет, Н. Дж.
	Винник Роман	Гайд Парк, Н.Й.
	Захаріясевич Віра	Ветерсфілд, Кт.
	Баслядинська Володимира	Парма, Огайо
	Бегей Роман	Мавнт Вернон, Ваш.
	Білики Галина і Володимир	Вествуд, Н. Дж.
	Бойко Василь	Менвіл, Н. Дж.
	Дацків Зеновій	Ворен, Миш.
	Данилишин М.	Вудсайд, Н.Й.
	Дефранко Софія	Ню Гейвен, Кт.
	Денисенко Іван	Ворен, Миш.
	Добровольська Лідія	Брайтон, Миш.
	Дика Людмила	Блейрставн, Н.Дж.
	Дзіка Галина	Річмонд Гіл, Н. Й.
	Федунець Оля	Вестгартфорд, Кт.
	Гайдук Дмитро	Висконсин Делс, Виск.
	Галабурда Ростислав	Клифтон, Н.Дж.
	Галібей-Білик Христина	Весчестер, Іл.
	Галій Іван	Лівінгстон, Н.Дж.
	Гарасовський Остап	Чикаго, Іл.
	Головінська Марія	Томс Рівер, Н. Дж.
	Горбань Михайло	Парма, Огайо
	Горчаківський Володимир	Денвер, Кольо.
	Грицак Петро	Кренфорд, Н.Дж.
	Гриньків Володимир	Розвіл, Миш.
	Гунзе Ірина	Гантінгтн Ста. Н.Й.
	Гупаловський Д.	Вітинг, Н.Дж.
	Якубович Дарія	Вестлафаєт, Інд.
	Канівець Юрій	Савтінгтон, Кт.
	Кавка Володимира	Дрексел Гіл, Па.
	Кіцак Володимир	Парсипані, Н.Дж.
	Кікцьо Анастазія	Бриджвю, Іл.
	Когут Нестор	Ворен, Па.
	Коновал Василь	Арлінгтон Гтс. Іл.
	Котляр Іван	Ірвінгтон, Н.Дж.
	Ковальчик Юрій	Йонкерс, Н.Й.
	Кріслатий Семен	Клівленд, Огайо
	Криса Василь	Гавел, Н. Дж.
	Кривулич Мирослав	Амстердам, Н. Й.
	Кухта Нестор	Норсрідж, Каліф.
	Кукіль Ярослава	Гартфорд, Кт.
	Курис Богдан	Бронкс, Н.Й.
	Кузьма Мирон	Венес, Фла.
	Кузик Володимир	Філядельфія, Па.
	Квітка Антон	Вінтер Парк, Фла.
	Лабінський Павло	Чері Гіл, Н. Дж.
	Ладанайс Степан	Ґлен Спей, Н.Й.
	Лагола Петро	Бродвю Гтс. Огайо
	Лен Мирослав	Н Роялтон, Огайо
	Левицький Адріян	Гантінгдон ВУ, Па.
	Левенець Володимир	Ворен, Миш.
	Ліс Микола	Едісон, Миш.
	Літепло Семен	Бруклин, Н.Й.
	Маслій Микола	Філядельфія, Па.
	Меленка Микола	Вітінг, Н. Дж.
	Мельник Василь	Ворен, Миш.
	Мельник Дмитро	Рослиндейл, Мас.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, лютий 2005 р.

	Мудрий Василь	Вудсайд, Н.Й.
5 дол.	Одарченко Петро	Такома Парк, Мд.
	Огаренко Володимир	Чикаґо, Іл.
	Олесницький Юрій	Томс Рівер, Н.Дж.
	Олійник Анна	Філядельфія, Па.
	Оріховська Дарія	Вестемптон, Н. Дж.
	Осередчук Ольга	Кренфорд, Н.Дж.
	Панчак Василь	Ню-Йорк, Н.Й.
	Печеняк Микола	Філядельфія, Па.
	Петрі Леона	Чикаґо, Іл.
	Підгірний Іван	Парма, Огайо
	Підперигора Ельвіра	Елкінс Парк, Па.
	Плис Ірина	Трентон, Н. Дж.
	Полець Борис	Мінеаполіс, Мін.
	Пращик Григорій	Вест Істон, Па.
	Процик Ольга	Трой, Миш.
	Рак Ігор	Вімінґтон, Дел.
	Романцьо Василь	Вудгейвен, Н.Й.
	Романишин Петро	Денер, Кольо.
	Руснак Ірина	Рочестер, Н. Й.
	Самбір Віра	Лейк Ворт, Фла.
	Скібицький Микола	Філядельфія, Па.
	Тарнавська Анна	Ґлен Ґарднер, Н.Дж.
	Ткачик Гертруда	Тусон, Аріз.
	Тренза Михайло	Карлі Плейс, Н.Й.
	Треснььовський Роман	Н. Арбор, Миш.
	Тритяк Ольга	Матаван, Н. Дж.
	Вариха Анастазія	Йонкерс, Н.Й.
	Василенко Ія	Юніон, Н. Дж.
	Васильків Йосиф	Клифтон, Н.Дж.
	Величковська Лідія	Флорам Парк, Н.Дж.
	Венке Мирослава	Юніон, Н.Дж.
	Веселовський Олег	Чикаґо, Іл.
	Вох Емілія	Сідер Нолс, Н.ДЖ.
	Воляник Степан	Парма, Огайо
	Волошин Володимир	Вест Айсліп, Н.Й.
	Яворська Анна	Самерсет, Н.Дж.
	Захарко Михайло	Мендел, Н.Дж.
	Зазуля Т.	Ріго Парк, Н.Й.
3	Воронович Юрій	Ворен, Миш.
1	Вігак Василь	Ютика Н.Й.
	Разом	**4,833 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Журналові „Схід“– 10 років

У вже неблизькому 1995 році в Донецьку громадська організація „Український культурологічний центр”, заснувала аналітично-інформаційний журнал „Схід”. Основні рубрики цього наукового видання охоплюють галузі економіки, політики, філософії, історії, екології, культури. З 1997 року „Схід” – фаховий журнал в номінаціях економіка, філософія, історія.

Редакційна колеґія включає відомих науковців у цих галузях з усієї України. Серед них – академіки НАН України Микола Чумаченко (Київ), Олександер Амоша (Донецьк), Борис Буркинський (Одеса), член-кореспондент НАН України Микола Іванов (Донецьк), професор філософії Ігор Пасько (Донецьк), доктори філософських наук: керівник Центру гуманітарної освіти НАНУ Володимир Рижко (Київ), ректор Економіко-правового університету Олександер Кривуля (Харків), Микола Кисельов (Київ), академік Української академії історичних наук Петро Тригуб (Миколаїв), доктори історичних наук Василь Пірко (Донецьк), Сергій Лях (Запоріжжя) та інші. Очолює редакційну колеґію автор концепції і беззмінний шеф-редактор журналу „Схід”, дійсний член НТШ, академік Академії економічних наук України, голова Донецького відділення НТШ, доктор технічних наук, проф. Володимир Білецький (Донецьк). За 10 років вийшло 65 чисел журналу – в середньому 6-7 чисел на рік, надруковано 1,400 статей, рецензій, матеріялів „круглих столів” тощо. Обсяг одного числа – 7-10 друкованих аркушів.

З 1997 року журнал виходить під егідою Наукового Товариства ім. Шевченка, а з 1999 р. – Центру гуманітарної освіти НАН України, Інституту економіки промисловости НАН України та НТШ. Такий загально-офіційний портрет видання.

Унікальність журналу „Схід” не тільки в тому, що це єдине фахове міжгалузеве видання на Східній Україні, яке видає громадська організація з характерною назвою „Український культурологічний центр” практично без ґрантів і будь-якого іншого фінансування. Тільки на початках журналу у 1995-1997 рр. його підтримали ТУМ-Чикаго, Міжнародний фонд „Відродження”, фонд „Евразія”. НТШ-Львів надало у користування різограф. З 1998-го журнал виходить завдяки фінансовій підтримці самих авторів та вдячних читачів Сходу України.

Справжніми відкриттями і предметом гордости редакції є спеціяльні випуски журналу: „Освіта і наука Донбасу” (1999 р.), „Донбас і українська діяспора” (2001 р. – з нагоди III Всесвітнього форуму українців), „85 років Таврійському університетові ім. В.Вернадського” (2003 р.).

Про що писав журнал всеукраїнський аналітичний журнал „Схід” у минулому, непростому для України 2004 році? Протягом 10-го року побачило світ вісім чисел журналу. Заслуговують на особливу увагу статті доцента Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна” Олександра Шевчука „Українсько-китайське співробітництво на порозі XX-XXI ст.” (де зокрема йдеться про загрози ґльобального і реґіонального характеру для зовнішнього курсу України в Азійсько-Тихоокеанському реґіоні), Шимона Шредера (Польща) та Катерини Рибаченко – „Митний союз. Европейське право”, доцента Донецького державного університету ім. М.Туган-Барановського Олега Головінова – „Виникнення держави й еволюція поглядів на її економічну ролю”, доцента того ж університету Костянтина Узбека –„Вплив математики та механіки на розвиток філософії”, ректора Академії праці і соціяльних взаємин Федерації профспілок України Миколи Головка – „Трансформація ідеології радянської влади та націоналістичного руху України під впливом Другої світової війни: погляди закордонних історіографів” та „Діяльність громадських інституцій України в роки Другої світової війни”, відомого київського політолога Олександра Чередниченка „Енергетична безпека”, професора Донецького національного технічного університету Володимира Білецького „Третій сектор” як основа громадянського суспільства” та ін.

Спеціяльний культурологічний випуск журналу з вересня 2004 р. відкривається статтею академіка Івана Дзюби „Донбас – край українського слова”. Тут вміщено статті Заслуженого вчителя України Василя Терещенка „Микита Шаповал – видатний просвітитель і педагог”; професора Донецького національного університету Василя Пірка – „Найдавніші міста Донеччини”; Заслуженого працівника культури України Євгена Малахи – „Геральдика Донеччини”. У дискусійній рубриці „Точка зору” цікавою є версія кандидата економічних наук Євгена Ситника „Майбутнє об'єднаної Европи в світлі теорії етноекономічних симбіозів”. В рубриці „Ювілеї” член-кореспондент НАН України і голова Наукового Товариства ім. Шевченка Олег Романів розкриває творчу лябораторію відомого українського вченого Олега Купчинського.

Серпневе число журналу починається матеріялом „Віват українська гімназія!“. А у вересневожовтневому числі – редакційна стаття „Напередодні...” присвячена доленосним президентським виборам. У притаманному нашому часописові спокійному аналітичному стилі обґрунтовується невідворотність приходу до влади патріотичної і фахово підготовленої української еліти.

Ось таким був тільки 2004-ий рік, 10-ий рік журналу „Схід”. А до цього – дуже непрості дев'ять років праці на Донбасі в ім'я розвитку української науки, культури, мови, виховання української наукової молоді. Ми прагнемо, щоб наш журнал, наш „Схід” читали не тільки у Донецьку, але і в Києві, Львові, Симферополі і Луганську, Харкові – у всій Україні.

Володимир Білецький,
шеф-редактор журналу „Схід”,
Галина Сімченко,
редактор

СПОРТ

Вістки з УСВТ „Чорноморська Січ"

Активізовано філію УСВТ „Ч. Січ" в Моріс Кавнті, Н. Дж.

4 лютого провід Товариства активізував філію „Чорноморської Січі" на терені Моріс Кавнті, Н. Дж. До цього часу на терені філії до спортової секції Товариства вписано дітей віком 8-17 років життя. Це А. Баранецький, О. Білаш, К. Дзядів, А. Гатала, Р. Гатала, Я. Гривнак, П. Кравчук, М. Левко, С. Левко, С. Максимович, М. Микута, С. Микута, В. Мазуряк, Л. Олесницька, С. Олесницький, Г. Олесницький, Х. Паті, А. Роїк, О. Роїк, Н. Саляк, М. Ставнича, Х. Темницька, П. Темницький, К. Томко, Л. Томко, М. Завадівський. Старша група: Д. Кохан, М. Кохан, Т. Тузів, Ан. Лебедь, Ар. Лебедь, Т. Мандич, Д. Максимович, О. Малицький, Х. Мельник, А. Роговська, Д. Шипайло, Т. Темницька, П. Гадзевич.

Значна більшість цього активу дітей і юнацтва покищо тренується у відбиванковій ланці в приміщенні „Паверзон". Вікові групи тренують Влодко Темницький, Нестор Максимович, Юрій Шипайло, Орест Темницький, Дарка Темницька, Данило Дзядів, Галя Кравчук і недавні відбиванкарі „Ч. Січі" – Браєн Томко, Аня Томко, Михайло Завадівський і Зеся Завадівська.

В майбутньому вправи будуть поширені, згідно із зацікавленням дітей, на інші ділянки спорту. Початок формування дружин з цього активу юнацтва плянується на літній час в рекомендованій спортовій школі „Ч. Січі", що відбудеться протягом трьох тижнів від 24 липня до 14 серпня на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. У спортовій школі діти, крім відбиванки, зможуть вправляти і займатися іншими видами спорту.

Є надія, що наприкінці року буде збудований Культурний центр у Випані, Н. Дж., і при ньому – спортова заля УСВТ „Чорноморська Січ", де можна буде проводити програми фізичного виховання української молоді.

Перша дружина копаного м'яча „Ч. Січі"

На початку квітня дружина копаного м'яча „Ч. Січі" розпочне другу половину сезону у півпрофесійній еліт-дивізії „Гарден Стейт Сакер Ліґи". Протягом зимових місяців „січовики" тренувалися по два вечори на тиждень в закритій залі середньої школи Вейлсбурґ в Нюарку. Була однотижнева перерва, коли група „січовиків" (Данило Колодій, Андрій Панас, Андрій Нинка і Матвій Раковський) були учасниками „помаранчевої революції" на Майдані Незалежности в Києві та в часі виборів – спостерігачами в містах України.

Як і в першій половині сезону, дружина „Ч. Січі" виступатиме майже в повному складі своїх вихованців, що протягом багатьох років пройшли вишкіл в спортовій школі „Ч. Січі". Це тренери-гравці – Андрій Панас, Гриць Сергіїв, футболісти Д. Колодій, С. Колодій, М. Гординський, Б. Поритко, Д. Левицький, Д. Терещук, А. Нинка, М. Раковський, М. Витвицький, Т. Оконел. Крім згаданих, до складу дружини ввійде група молодших футболістів, які теж тренувалися протягом зимових місяців.

Спортова школа „Ч. Січі" 2005 року

Вже розпочалася реєстрація до 36-ої з черги літньої спортової школи „Ч. Січі", що відбудеться протягом трьох тижнів – від 24 липня до 14 серпня – на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

Як і в попередніх роках, на вишкіл приймаються учасники у віці 6–18 років життя – юнаки й юначки. Вишкіл проходитиме в 4-ох видах спорту: з копаного м'яча, відбиванки (волейболу), плавання і тенісу. Учасники мають можливість вправляти по дві ділянки спорту – тижнево в щоденних циклях – до полудня одну ділянку і після обіду – другу. Потребуючі діти, в основному новоприбулі, дістають із загальної оплати за побут і вишкіл, знижку на харчування. У справі дальших інформацій і аплікацій треба писати на адресу: „Ukrainian Sitch Sports School", 680 Sanford Avenue, Newark, NJ 07106.

Омелян Твардовський

Бій Кличка і Рахмана відбудеться 30 квітня

Бій чемпіона „WBC" у суперважкій вазі Віталія Кличка і ексчемпіона світу Гасима Рахмана відбудеться 30 квітня. Бій відбудеться, як і плянувалося, в ньюйоркській залі „Медісон Сквер Ґарден". Переговори про цей поєдинок зайшли у глухий кут на початку березня. Колишнього чемпіона світу Ленокса Люїса, який сенсаційно переміг в 2001 році Г. Рахмана, не влаштував запропонований гонорар. Промотер Г. Рахмана – Дон Кінґ провів переговори з компанією „К2-Промовшнс", що представляє інтереси братів Кличків, і пообіцяв Г. Рахманові 2 млн. долярів і відсоток від продажу квитків. Проте американський боксер заявив, що запропонована сума не відповідає „бою, який увійде до історії світового боксу".

Однак у випадку проведення конкурсу заявок на проведення бою, передбаченого правилами „WBC" на той випадок, якщо представникам боксерів не вдається домовитися в робочому порядку, Рахман одержав би менший гонорар. Крім того, відразу після появи звісток про розбіжності в таборі Рахмана на сцені з'явився новий кандидат на зустріч з Кличком – Монте Барет, який також посідає високе місце в оцінках „WBC". Не виключено, що саме усвідомлення реальности перспективи втратити право на чемпіонський бій і змусило представників Рахмана все-таки піти на компроміс.

УНІАН

Павло Чубинський – визначний український етнограф

Палкий патріот, що зайняв чільне місце серед діячів українського національного та культурного відродження XIX сторіччя, етнограф-фолкльорист, публіцист і поет, якому належать слова Українського національного гимну „Ще не вмерла Україна", Павло Чубинський прийшов на світ 27 січня 1839 року на хуторі поблизу Борисполя, що тоді належав до Полтавської губернії (нині це Київська область), в небагатій дворянській родині. Середню освіту здобув у київській гімназії, що була заснована у 1812 році і славилася високим рівнем навчання. Студював у Петербурзькому університеті, закінчив юридичний факультет. Після студій повернувся до Києва.

Життєвою справою П.Чубинського стали етнографія, журналістика і поезія. Він був постійним співробітником літературно-наукового місячника „Основа", котрий у січні 1861 року почав виходити в Петербурзі завдяки наполегливим старанням українських патріотів. В „Основі" друкувалися твори Т.Шевченка, Л.Глібова, П.Гулака-Артемовського, П.Куліша, Марка Вовчка, М.Вербицького та ін. Саме на сторінках цього журналу появилися ранні вірші П.Чубинського, що друкувалися под псевдонімом „Павлусь".

Звичайно діяльність "Основи" була не до вподоби царським властям і вони вже у жовтні 1862 року заборонили журнал.

В тому ж 1862 році за народницько-просвітницьку працю серед селян на Київщині та Полтавщині царський уряд заслав Павла Чубинського в Архангельську губернію, де він перебув до 1869 року. На засланні серед інших поетичних творів зродився вірш „Ще не вмерла Україна", слова якого є власне закликом до української молоді боротися за втілення в життя відвічного прагнення українського народу до свободи. Вперше вірш був надрукований в 1863 році в літературно-політичному журналі „Мета",що був органом народовців групи „Молода Русь" і виходив у Львові з вересня 1863-го по листопад 1865 року.

Після звільнення у 1869 році з заслання П.Чубинський на короткий час поселяється у Петербурзі. Тут розгортає наукову працю, яку розпочав ще на засланні, досліджуючи економіку й культуру Півночі. Стає дійсним членом Імперського Російського Географічного Товариства.

Наприкінці 1869 року на прохання П.Чубинського і за заступництвом Миколи Костомарова, Географічне Товариство посилає його на чолі етнографічно-статистичної експедиції до України, для зібрання і вивчення етнографічних матеріялів. Протягом кількох років П.Чубинський мандрував селами та містами України, записуючи народні пісні, звичаї, обряди, вірування, говірки, казки, народні приповідки. Ці записи були опрацьовані і видані упродовж 1872 – 1878 років під назвою „Труди етнографічно-статистичної експедиції в Західно-Руський Край". У першому томі поміщено народні повір'я і забобони, приказки, прислів'я, чари і загадки. У другому – народні казки і анекдоти. Третій том – це народний календар, тобто календарні звичаї і обряди, зокрема веснянки, обжинки, колядки та інше.У четвертому томі можна прочитати про звичаї і обряди, повязані з народженям дитини, хрестинами про весільні обряди і похоронні обряди. Пятий том – це народні пісні, яких подано понад чотири тисячі .Шостий том містить правові звичаї. У сьомому томі зібрані відомості про національні меншини, які на той час проживали в Україні.

На зламі 1872 і 1873 років в Києві утворилася ініціятивна група українських вчених, яка після довгих старань домоглася від царського уряду дозволу відкрити у Києві Південно-Західній Відділ Імператорського Російського Географічного Товариства. Перше засідання цього Відділу відбулося 13 лютого 1873 року. Головою обрано Григорія Галагана, секретарем – Павла Чубинського. Відділ фактично став самостійним науковим товариством, яке поставило перед собою завдання – вивчення географії, етнографії, економіки і статистики України. Засновниками і активними діячами Товариства були Павло Чубинський, Володимир Антонович, Михайло Драгоманов, Микола Лисенко, Хведір Вовк, Олександер Русов, Іван Рудченко, Павло Житецький, Олександер Лашкевич та інші українські патріоти, науковці, праці яких були видані у „Записках Південно-Західного Відділу Географічного Товариства", що вийшли у двох томах. Важливим досягненням праці Товариства було переведення Третього археологічного з'їзду у Києві в серпні 1874 року.

Праця Товариства стала сіллю в очах царських чиновників, котрі не без підстав вважали Товариство центром українофільства. Не обійшлося також і без яничарів, які діяли на шкоду Товариства, як, наприклад, відомі україножери В.Шульгин та М. Юзефович. До Південно-Західного Відділу Географічного Товариства російський уряд застосував Емський указ про заборону українського письменства, і в червні 1876 року ліквідував Товариство, а П.Чубинського наказав вислати з України. Повернувся до Києва тяжко хворим і помер 26 січня 1884 року, проживши лише 45 років.

Анізія Путько-Стех

З історії Пересопницького Євангелія

Друга половина XVI – перша половина XVII ст. в історії України характеризуються глибокими структурними зрушеннями в соціяльно-економічній, політичній, культурній та духовній сферах українського суспільства. І нарівні з чоловіками як носіямиукраїнської культури та звичаїв активними оборонцями батьківської віри, традицій та рідної мови ставали жінки.

Серед інтелектуальної еліти тих часів особливе місце належить княгині Анастасії Юріївні Гольшанській, дружині князя Козьми Івановича Заславського, чиїм старанням і коштом з'явилась на світ українська першокнига – Пересопницьке Євангеліє, писане живою староукраїнською мовою. Княгиня Анастасія Гольшанська зуміла реалізувати найголовнішу ідею свого часу – переклад святого Письма на живу народну мову, а також вживання народної мови в Богослужінні.

А чи мріялось княгині Гольшанській та її однодумцям у далекому 1561 р., що через чотириста тридцять років саме на Пересопницькому Євангелії, ідейним творцем якого була ця мудра і далекоглядна жінка, буде складати присягу на вірність народові України перший Президент незалежної Української держави?

На межі XVI–XVII ст. православ'я стає в Україні прапором боротьби з засиллям польської мови та польської культури. Релігійні ідеї стали в цей період символом, головними цінностями, навколо яких консолідувалась самосвідомість українського етносу. Бо визнання себе православним в ті часи рівнялося визнанню себе українцем.

Серед перекладів староукраїнською мовою конфесійних творів першорядне місце належало Євангелію – одній з найпопулярніших книг Нового Заповіту, що широко використовувався у Богослужінні. Потреба в перекладі гостро відчувалася ще й через те, що незважаючи на тісну взаємодію української літературно-писемної і церковнослов'янської мов, відмінність між ними невпинно поглиблювалася.

15 серпня 1556 р. в селі Двірці, неподалік містечка Заслава, почало творитися Євангеліє, пізніше відоме як Пересопницьке. Для праці над перекладом княгиня Анастасія запросила архімандрита Пересопницького монастиря Григорія та переписувача Михайла Василевича із Сяноку. Своїм знанням і вмінням вони чудово доповнювали один одного. Завершувалася благородна праця в Пересопницькому Пречистенському монастирі в містечку Пересопниця. Сюди, в маєток зятя князя Чарторийського, переїхала до дочки княгиня Гольшанська.

29 серпня 1561 р. працю над рукописом було завершено. Вона тривала цілих п'ять років. Перед княгинею лежала монументальна рукописна книга, оправлена двома дубовими дошками, покритими зеленим оксамитом. Складалося Євангеліє з чотирьох частин, загальним обсягом 964 пергаментні сторінки. Своєю одухотвореністю рукопис нагадував світський витвір, зрозумілий і близький сучасникам. Отак народився і пішов у сповнене бурхливих подій життя безцінний дарунок великої дочки України, княгині АнастасіїГольшанської-Заславської.

Олександер Кривоший,
кандидат історичних наук,
Київський університет

З приязню Ґені Харченко – на далеку дорогу..

Новий рік приніс родині Харченків дві великі втрати – помер батько, св. п. Юхим Харченко, а за ним невдовзі й матір, св. п. Євгенія (з Ярошевичів) Харченко. Обоє знані і заслужені в житті української громади в Джерзі-Ситі і Нюарку, Н. Дж., а після – в Ґлен-Спей, Н. Й.

І поки переслала співчуття з приводу смерти її друга, Ґені Харченко вже не було. А ми здавна заприязнились, співпрацюючи довгі роки в організуванні українських виставок на терені штату в американських льокальних музеях, на етнічних фестивалях та в жіночих клюбах.

У нас був поділ праці: Ґеня, мисткиня народної творчости, виставляла збірки своїх писанок та в лекціях пояснювала історію і традицію, символізм узорів і кольорів. Вишивки з наших колекцій яскраво декорували наш станок, а друковані брошурки розповідали про різні види нашої народної творчости.

Не жаліючи труду, як ентузіяст і умілець, Ґеня Харченко при помочі цих показів закріплювала добре ім'я української етнічної спільноти в штаті Ню-Джерзі.

На першому поселенні в Джерзі-Ситі Ґеня стала членкою відділу Союзу Українок Америки і там вела курси писанкарства, вишивання та кераміки. Після переїзду до Нюарку влаштувала свою робітню з різних видів народного мистецтва. На запрошення тодішнього голови місцевої Ради УККА, інж. Чайківського, увійшла в склад Фестивалевого комітету, який організовував річні фестивалі в Голмделі, як референтка і координатор експозицій з ділянки народного мистецтва. Там ми спільно мали станок, часто відзначаючи важливіші національні події або підтримуючі різні акції, – наприклад, збираючи підписи під петиціями в обороні політичних в'язнів, святкування тисячоліття хрещення України та ін.

Успішною була наша участь в Берген-музеї, де на тлі наших експонатів Ґеня Харченко демонструвала розпис писанок для численної американської публіки. Статистику і розміщення етнічних груп у штаті подав музей на мапах. В історичному музеї повіту Пасейк, що міститься в гарнім замку на горі, Ґеня вела програму писанкарства з показом техніки розпису. Вдячна американська публіка подивляла це наше чудо, коли звичайне яєчко перетворювалася у мініятюрний артистичний об'єкт в руках Ґені, все усміхненої, привітної.

Рівночасно брали ми участь в міжетнічних фестивалях, що відбувалися восени в Парку Свободи в Джерзі-Ситі. Цікава історія тих фестивалів, пов'язаних зі створенням Етнічної ради при уряді губернатора штату, в якій українська громада мала своїх представників. Місцем фестивалю – виставок і музичних програм була історична залізнична станція, куди колись привозили нових емігрантів.

Довго не вживана станція була опустіла і занедбана, а у величезній залі-почекальні лише птахи господарили. Тож перший фестиваль відбувся під відкритим небом в дощовий холодний день, станки стояли на мокрій траві. Ми з Ґенею все-таки поставили станок серед інших етнічних груп, яким тодішній губернатор Брендан Бирн, ініціятор проєкту особисто подякував.

Український станок на міжетнічному фестивалі в Liberty State Park (зліва): Ґеня Харченко презентує свій виріб – керамічний глечик Джейн Бурджіо, секретареві стейту Ню-Джерзі, посередині В. Ольшанівський, засновник організації АОЛПУ. Фрагмент афіші, яку він виставив, каже: „Please sign petition in defense of Ukrainian political prisoners". Фото: Дора Рак

Там же протягом десяти літ ми з Ґеньою виставляли експонати та інформативні матеріяли української етнічної групи на дводенних фестивалях. Три губернатори підтримували ці фестивалі (на кошт штату), – Брендан Бирн, Джім Флоріо та Там Кейн. Змінились, одначе, пляни і програми Парку „Свободи", не стало коштів на продовження етнічних проєктів.

Нині це вже частина етнічної історії Ню-Джерзі, у яку вплелось й життя покійної. Архів дописів і сотень фотографій документує цей період.

Дора Рак,
Мейплвуд, Н. Дж.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОСИП САРАХМАН член 221 Відд. УНС Т-ва св. Стефана в Чикаго, Іл. Помер 23 листопада 2004 р. на 82-му році життя. Нар. в 1922 р. в селі Лукавиця, Україна. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, доньок Орисю і Марусю з родиною, внуків Христину і Олександра. Похорон відбувся 27 листопада 2004 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ЛИКО член 367 Відд. УНС Т-ва Запорозька Січ в Рочестері, Н.Й. Помер 1 грудня 2004 р. на 77-му році життя. Нар. в 1927 р. в Україні. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у глибокому смутку дружину Теклю, сина Богдана, дочок Ірену і Марію, 8 внукків, родину в Україні і Польщі. Похорон відбувся 4 грудня 2004 р. на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ МОКЕЙ член 13 Відд. УНС Т-ва св. Миколая у Вотервліті, Н.Й. Помер 12 січня 2005 р. на 86-му році життя. Нар. в 1919 р. в Зубраче, Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Дороту, синів Василя, Стефана і Николая, племінників і племінниць. Похорон відбувся 15 січня 2005 р. на цвинтарі св. Миколая у Вотервліті, Н.Й.

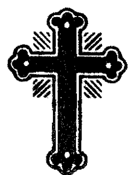
Вічна Йому пам'ять!

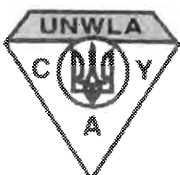
Секретар

ВОЛОДИМИР ГОМЗЯК член 161 Відд. УНС Т-ва св. Василія. Помер 28 січня 2005 р. на 82-му році життя. Нар. в 1922 р. в Амбрідж, Па. Членом УНС став в 1940 р. Похорон відбувся 31 січня 2005 р. на Economy Cemetery в Economy, PA.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

64 ВІДДІЛ СУА

з глибоким жалем повідомляє, що 4 березня 2005 р. у Ню-Йорку померла наша дорога і незабутня

бл. п.

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

Покійна була одною з перших членок нашого відділу, 12 разів була Головою 64 відділу, працювала на багатьох інших постах СУА.

Родині і всім друзям висловлюємо наші співчуття.

Вічна Її пам'ять!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ПЛАСТОВИЙ ВІДДІЛ 450

повідомляє своїх членів та громаду, що 4 березня 2005 р. відійшла у вічність

бл. п.

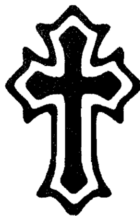
ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

довголітня голова Пластового відділу 450 УНС у Ню-Йорку.

Управа і члени складають щирі співчуття чоловікові, дочкам з родинами і дальшій родині тут в Америці та на рідних землях.

Вічна Її пам'ять!

УПРАВА ПЛАСТОВОГО ВІДДІЛУ 450

Ділимося сумною вісткою, що 22 лютого 2005 р. відійшла від нас у Божу вічність на 91-му році життя улюблена МАМА, БАБА і ПРАБАБА

бл. п.

ІВАННА (ІВАНКА) КУЛИК

з дому МАКСИМІВ

нар. 5 лютого 1914 р. у с. Купчо, Україна.

З великим болем і смутком залишилися:

син – ТЕОФІЛЬ з дружиною БАРБАРОЮ та дітьми
дочки – ОЛЯ з мужем ЕРКОМ ПАЛИДОВИЧ, дітьми і внуками
– МАРУСЯ ВЕНҐРИН з дітьми і внучкою
– ХРИСТИНА з мужем КЕННИ КУЗМИК, дітьми і внуками
племінник – ОЛЕГ з дружиною МАРІЙКОЮ МАКСИМІВ, дітьми і внуками.

Вічна Її пам'ять!

ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ

Григорій і Теодозія Стельмах

Остап Захарків

Нестор Стельмах

З Поклоном Невмирущій Помаранчевій Революції
та в пам'ять моїх найдорожчих

МУЖА – ОСТАПА,

БАТЬКІВ – ГРИГОРІЯ, Хор. УСС-ів,

який був учасником перебрання міста Львова від австрійської влади 1 листопада 1918 р. і був ранений в обидві ноги, та

ТЕОДОЗІЇ, Головної Секр. Суду Вільної України – Вишнівчик, 1918-19 рр.

БРАТА – НЕСТОРА, Старшини УПА, * Липень 1924 – +1958

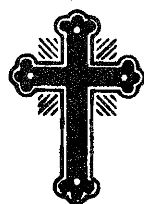
СТЕЛЬМАХІВ

„Квіти України".
Ірина Захарків 1975

СКЛАДАЮ 1.000 дол. (ОДНУ ТИСЯЧУ ДОЛ.) ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ НА РУКИ Д-РА АСКОЛЬДА ЛОЗИНСЬКОГО, ПРЕЗИДЕНТА СКУ-УККА, ЩОБ СТВЕРДИТИ ВИТРИВАЛІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ПРОВОДОМ НЕЗЛАМНОГО ЛИЦАРЯ ВІКТОРА ЮЩЕНКА ТА ХОРОБРОЇ ГЕРОЇНІ ЮЛІЇ ТИМОШЕНКО.

ІРИНА ЗАХАРКІВ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та українською громадою, що в неділю, 20 лютого 2005 р. по короткій і тяжкій недузі відійшла від нас у Божу вічність на 79-му році життя наша найдорожча і незабутня ДРУЖИНА, МАМА, БАБА і ПРАБАБА

бл. п.

ІРЕНА ВАРИВОДА

з дому КОВАЛЬ

нар. 27 березня 1925 р. на Чехословаччині.

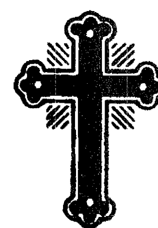
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24 лютого 2005 р. в українській католицькій церкві св. Родини у Вест Айслип, Н.Й., а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку залишила:

мужа – ОМЕЛЯНА
сина – ІГОРЯ з дружиною ОЛЕСЕЮ, дітьми і внуками
дочку – ОКСАНУ ЯШИН з мужем ГРИГОРІЄМ, дітьми і внуками
внука – АНДРІЯ ЯШИНА з дружиною НІКОЛ і сином АНДРІЄМ
внука – МИХАЙЛА ВАРИВОДУ з дружиною ДАРЛІН і дочкою АННОЮ
внучку – ІРЕНУ РОТ з мужем КЕВИНОМ і дочкою ОЛЕНОЮ
внука – ПАВЛА ВАРИВОДУ з дружиною ЕМІ і дочкою АЛЕКСИС
внука – МИКОЛУ ВАРИВОДУ з дружиною ДЖЕНИФЕР
внучку – НАТАЛКУ ЯШИН
брата – ВОЛОДИМИРА КОВАЛЯ з дружиною АННОЮ, дітьми і внуками
сестру – ДАНКУ ҐЛЮТ з мужем ТАРАСОМ, дітьми і внуками
сестру – АННУ МОСЕР з мужем БИЛОМ, дітьми і внуками
сестру – СТЕФАНІЮ КВАСНИЦЬКУ з мужем СТАСЬОМ, дітьми і внуками
братову – ІРЕНУ КОВАЛЬ з дітьми і внуками
– ЕМІЛІЮ КОВАЛЬ з дітьми і внуками в Німеччині
та ближчуа і дальшу родину в Америці, Канаді, Німеччині, Чехії і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять покійної Ірени родина просить складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля CCRF, 272 Old Short Hills Rd., Short Hills, NJ 07078.

В глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 4 березня 2005 р. відійшла від нас у вічність на 87-му році життя, заосмотрена Найсвятішими Тайнами наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

з ДОМБЧЕВСЬКИХ

нар. 24 жовтня 1917 р. у Фрайштадті, Австрія.

Залишені у глибокому смутку:

чоловік – ЮРКО
дочки – ІРИНА МАКАРУШКА з чоловіком РЕЙОМ АЛЛЕНОМ
– МАРТА ТОРІЄЛЛІ з чоловіком РОБЕРТОМ
внуки – ХРИСТЯ, МАРТА, ДАМ'ЯН, СОФІЙКА і ДЕНИС
правнуки – ВОКЕР, ЕМЕТ, ЛУКА
та ближча і дальша родина в Америці, Україні і Польщі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Юра в Ню-Йорку і на кладовищі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Її пам'ять!

В пам'ять Покійної родина просить складати пожертви на: Український Музей, журнал СУА „Наше Життя" або на пластовий курінь „Ті, що греблі рвуть".

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцїславська 973-292-9800 #3040*